

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं	4
1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – याजमानकाण्डं	4

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

Version Notes

1st Version Number 0.0 dated 31st May 2019

2nd and Current Version Number 0.1 dated 31st March 2020

1. This Version replaces earlier version “0.0” dated 31st May 2019.
2. We have incorporated TS 1.6 Samhita Vaakya corrections in this version.

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं

1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – याजमानकाण्डं

1.6.1.1

सं त्वा॑ सिञ्चामि॑ यजु॑षा प्र॒जामा॑यु॒र्धनं॑ च ।
बृह॒स्पति॑ प्रसू॒तो यज॑मान इ॒ह मा रि॑षत् ॥
आज्य॑मसि स॒त्यम॑सि स॒त्यस्या॑द्ध्यक्षमसि ह॒विर॑सि वैश्वान॒रं
वै॑श्वदे॒वमुत्पू॑त-शुष्मं॑ स॒त्यौजाः॑ सहो॑ऽसि
सह॑मानमसि सह॒स्वारा॑तीः सह॒स्वारा॑तीयतः सह॒स्व पृ॑तनाः सह॒स्व
पृ॑तन्यतः । सह॒स्रवी॑र्यमसि तन्मा जि॒न्वाज्य॑स्याज्यमसि स॒त्यस्य॑
स॒त्यम॑सि स॒त्यायु॑ -[ ] 1

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

1.6.1.1 (Padam)

समि॑ति । त्वा॑ । सि॒ञ्चामि॑ । यजु॑षा । प्र॒जामि॑ति प्र-जाम् । आयुः॑ ।
॥
धन॑म् । च ॥ बृह॑स्पति प्रसू॒त इति॑ बृह॑स्पति – प्रसू॒तः । यज॑मानः ।
इह॑ । मा । रि॒षत् ॥ आ॒ज्यम् । अ॒सि । स॒त्यम् । अ॒सि । स॒त्यस्य॑ ।
आ॒द्ध्यक्ष॑मित्यधि – अ॒क्षम् । अ॒सि । ह॒विः । अ॒सि । वै॒श्वान॒रम् ।
वै॒श्वदे॒वमि॑ति वै॒श्व – दे॒वम् । उत्पू॑तशुष्ममित्युत्पू॑त – शु॒ष्मम् ।
स॒त्यौजा॑ इति स॒त्य-ओ॒जाः । स॒हः । अ॒सि । स॒हमा॑नम् । अ॒सि ।
स॒हस्व॑ । अ॒रातीः॑ । स॒हस्व॑ । अ॒राती॒यतः॑ । स॒हस्व॑ । पृ॒तनाः॑ ।
स॒हस्व॑ । पृ॒तन्य॑तः । स॒हस्र॑वीर्यमिति स॒हस्र॑-वि॒र्यम् । अ॒सि । तत् ।
मा । जि॒न्व । आ॒ज्यस्य॑ । आ॒ज्यम् । अ॒सि । स॒त्यस्य॑ । स॒त्यम् ।
अ॒सि । स॒त्यायु॑रिति स॒त्य – आ॒युः । 1 (50)

1.6.1.2

रसि॑ स॒त्यशु॑ष्ममसि स॒त्येन॑ त्वाऽभि॑ घा॒रयामि॑ तस्य॑ ते भक्षी॑य
पञ्च॑ानां त्वा वा॒तानां॑ य॒न्त्राय॑ ध॒र्त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑पञ्च॑ानां त्वर्तू॑नां य॒न्त्राय॑
ध॒र्त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑पञ्च॑ानां त्वा दि॒शां य॒न्त्राय॑ ध॒र्त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑
पञ्च॑ानां त्वा पञ्च॑जनानां य॒न्त्राय॑ ध॒र्त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑च॒रोस्त्वा॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

पञ्च॑बिल॒स्य॒ यन्त्राय॑ ध॒त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑ ब्र॒ह्मण॑स्त्वा तेज॒से॒ यन्त्राय॑ ध॒त्राय॑
गृ॒ह्णामि॑ क्ष॒त्रस्य॑ त्वौज॒से॒ यन्त्राय॑ – [ ] 2

1.6.1.2 (Padam)

अ॒सि । स॒त्यशु॑ष्ममि॒ति स॒त्य – शु॒ष्मम् । अ॒सि । स॒त्येन॑ । त्वा ।
अ॒भीति॑ । घा॒रयामि॑ । तस्य॑ । ते । भ॒क्षीय॑ । पञ्चा॒नाम् । त्वा ।
वा॒ताना॑म् । यन्त्राय॑ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । पञ्चा॒नाम् । त्वा । ऋ॒तूना॑म् ।
यन्त्राय॑ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । पञ्चा॒नाम् । त्वा । दि॒शाम् । यन्त्राय॑ ।
ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । पञ्चा॒नाम् । त्वा । पञ्च॑ज॒नाना॑मि॒ति
पञ्च॑ – ज॒नाना॑म् । यन्त्राय॑ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । च॒रोः । त्वा ।
पञ्च॑बिल॒स्येति॑ पञ्च॑ – बिल॒स्य । यन्त्राय॑ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ ।
ब्र॒ह्मणः॑ । त्वा । तेज॒से॒ यन्त्राय॑ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । क्ष॒त्रस्य॑ । त्वा ।
ओज॒से॒ यन्त्राय॑ । 2 (50)

1.6.1.3

ध॒त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑ वि॒शे त्वा॑ यन्त्राय॑ ध॒त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑ सु॒वीर्या॑य त्वा गृ॒ह्णामि॑
सु॒प्रजा॑स्त्वाय॑ त्वा गृ॒ह्णामि॑ रा॒यस्पोषा॑य त्वा गृ॒ह्णामि॑ ब्र॒ह्मव॑र्च॒साय॑ त्वा

गृ॒ह्णामि॑भूर॒स्माक॑ꣳ ह॒विर्दे॒वाना॑-मा॒शिषो॑ यज॒मान॑स्य दे॒वानां॑
त्वा दे॒वता॑भ्यो गृ॒ह्णामि॑ का॒माय॑ त्वा गृ॒ह्णामि॑ ॥ 3

1.6.1.3 (Padam)

ध॒र्त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । वि॒शे । त्वा । य॒न्त्राय॑ । ध॒र्त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ ।
सु॒वीर्या॑येति सु - वी॒र्या॑य । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । सु॒प्रजा॑स्त्वायेति
सु॒प्रजाः - त्वा॑य । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । रा॒यः । पो॒षाय॑ । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ ।
ब्र॒ह्मव॑र्चसायेति ब्र॒ह्म-व॑र्चसाय । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । भूः । अ॒स्माक॑म् ।
ह॒विः । दे॒वाना॑म् । आ॒शिष॑ इत्या॒-शिषः॑ । यज॒मान॑स्य । दे॒वाना॑म् ।
त्वा । दे॒वता॑भ्यः । गृ॒ह्णामि॑ । का॒माय॑ । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ ॥ 3 (33)

(स॒त्यायु॑-रोज॒से य॒न्त्राय॑-त्रय॒स्त्रिꣳश॑च्च) (A1)

1.6.2.1

ध्रु॒वोऽसि॑ ध्रु॒वोऽह॑ꣳ स॒जाते॑षु भू॒यासं॑ धी॒रश्चे॑त्ता
वसु॒विदु॑ग्रोऽस्यु॒ग्रोऽह॑ꣳ स॒जाते॑षु भू॒यासमु॑ग्रश्चे॑त्ता
वसु॒विद॑भि-भूर॒स्यभि॑भूर॒हꣳ स॒जाते॑षु भू॒यास-म॑भिभूश्चे॑त्ता
वसु॒विदु॑नज्मि॒ त्वा ब्र॒ह्मणा॑ दै॒व्येन॑ ह॒व्याया॑स्मै वोढ॒वे जा॑तवेदः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

इ॒न्धा॒नास्त्वा॒ सु॒प्र॒ज॒सः॑ सु॒वी॒रा ज्यो॒ग्जी॒वेम॑ ब॒लि॒हतो॑ व॒यं ते॑ ॥

य॒न्मे॑ अ॒ग्ने अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑ रि॒ष्या – [ ] 4

1.6.2.1 (Padam)

ध्रु॒वः । अ॒सि । ध्रु॒वः । अ॒हम् । स॒जा॒तेष्वि॒ति स – जा॒तेषु॑ ।

भू॒या॒सम् । धी॒रः । चे॒त्ता॑ । व॒सु॒वि॒दि॒ति व॒सु – वि॒त् । उ॒ग्रः । अ॒सि ।

उ॒ग्रः । अ॒हम् । स॒जा॒तेष्वि॒ति स-जा॒तेषु॑ । भू॒या॒सम् । उ॒ग्रः । चे॒त्ता॑ ।

व॒सु॒वि॒दि॒ति व॒सु – वि॒त् । अ॒भि॒भू॒रि॒त्य॒भि – भूः । अ॒सि ।

अ॒भि॒भू॒रि॒त्य॒भि – भूः । अ॒हम् । स॒जा॒तेष्वि॒ति स – जा॒तेषु॑ ।

भू॒या॒सम् । अ॒भि॒भू॒रि॒त्य॒भि – भूः । चे॒त्ता॑ । व॒सु॒वि॒दि॒ति व॒सु-वि॒त् ।

यु॒न॒ज्मि॑ । त्वा॒ । ब्र॒ह्म॒णा । दै॒व्ये॒न । ह॒व्या॒य । अ॒स्मै । वो॒ढ॒वे ।

जा॒त॒वे॒द इति॑ जा॒त – वे॒दः ॥ इ॒न्धा॒नाः । त्वा॒ । सु॒प्र॒ज॒स इति॑

सु – प्र॒ज॒सः । सु॒वी॒रा इति॑ सु – वी॒राः । ज्योक् । जी॒वे॒म ।

ब॒लि॒हत॑ इति॑ ब॒लि – ह॒तः । व॒यम् । ते ॥ यत् । मे । अ॒ग्ने ।

अ॒स्य । य॒ज्ञस्य॑ । रि॒ष्यात् ॥ 4 (50)

1.6.2.2

द्य॒द्वा॒ स्क्॒न्दा॒-दा॒ज्य॑स्यो॒त वि॒ष्णो॑ ।
तेन॑ ह॒न्मि॒ स॒प॒त्नं॑ दु॒र्म॒रा॒यु॒मैनं॑ द॒धामि॒ नि॒र्ऋ॑त्या॒ उप॒स्थे॑ ॥
भू॒र्भु॒व॒स्सु॒व॒रु॒च्छु॒ष्मो॑ अ॒ग्ने य॑ज॒मा॒ना॒यै॒धि नि॒शु॒ष्मो॑ अ॒भि॒दा॒स॒ते ।
अ॒ग्ने दे॒वे॒ब्ध॒ म॒न्वि॒द्ध॒ म॒न्द्र॒जि॒ह्वा-म॒र्त्य॑स्य॒ ते
हो॒त॒र्मू॒र्ध॒न्ना जि॒घ॒र्मि रा॒य॒स्पो॒षाय॑ सु॒प्र॒जा॒स्त्वा॒य सु॒वी॒र्या॑य॒मनो॑ऽसि
प्रा॒जा॒प॒त्यं म॑न॒सा मा॒ भू॒तेना॑ *वि॒श वा॒ग॒स्यै॒न्द्री
स॒प॒त्न॒क्ष॒य॒णी - [ ] 5

1.6.2.2 (Padam)

यत् । वा । स्क्॒न्दा॒त् । आ॒ज्य॑स्य । उ॒त । वि॒ष्णो॒ इति॑ ॥ तेन॑ । ह॒न्मि॒ ।
स॒प॒त्न॒म् । दु॒र्म॒रा॒यु॒मिति॑ दुः - म॒रा॒यु॒म् । ए॒ति । ए॒न॒म् । द॒धामि॒ ।
नि॒र्ऋ॑त्या॒ इति॑ निः-ऋ॒त्याः । उ॒प॒स्थ॒ इत्यु॒प - स्थे॑ ॥ भूः । भुवः ।
सु॒वः । उ॒च्छु॒ष्म॒ इत्यु॒त् - शु॒ष्मः । अ॒ग्ने । य॑ज॒मा॒ना॒य । ए॒धि ।
नि॒शु॒ष्म॒ इति॑ नि-शु॒ष्मः । अ॒भि॒दा॒स॒त इत्य॑भि - दा॒स॒ते ॥ अ॒ग्ने ।
दे॒वे॒ब्धेति॑ दे॒व - इ॒द्ध । म॒न्वि॒द्धेति॑ म॒नु - इ॒द्ध ।
म॒न्द्र॒जि॒ह्वेति॑ म॒न्द्र-जि॒ह्व । अ॒म॒र्त्य॑स्य । ते । हो॒तः । मू॒र्ध॒न् । ए॒ति ।

जि॒घर्मि॑ । रा॒यः । पो॒षाय॑ । सु॒प्र॒जा॒स्त्वाये॑ति सु॒प्र॒जाः – त्वा॒य ।
सु॒वीर्या॑येति सु – वी॒र्या॑य । मनः॑ । अ॒सि । प्रा॒जा॒प॒त्यमि॑ति
प्रा॒जा-प॒त्यम् । मन॑सा । मा । भू॒तेन॑ । ए॒ति । वि॒श । वाक् । अ॒सि ।
ऐ॒न्द्री । स॒प॒त्नक्ष॑यणीति स॒प॒त्न – क्ष॑यणी । 5 (50)

1.6.2.3

वा॒चा मे॑न्द्रि॒येणा॑ *वि॒श वस॑न्तमृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ स मा॑ प्री॒तः प्री॑णातु
ग्री॒ष्ममृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ स मा॑ प्री॒तः प्री॑णातु व॒र्षा ऋ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ ता
मा॑ प्री॒ताः प्री॑णन्तु श॒रद॑मृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ सा मा॑ प्री॒ता प्री॑णातु
हे॒मन्त॑ – शि॒शिरा॑वृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ तौ मा॑ प्री॒तौ प्री॑णीताम॒ग्नीषो॑मयो॒रहं
दे॒वय॑ज्यया चक्षु॑ष्मान् भू॒यास॑म॒ग्नेर॑हं दे॒वय॑ज्ययान्नादो
भू॒यासं॑ – [ ] 6

1.6.2.3 (Padam)

वा॒चा । मा॑ । इ॒न्द्रि॒येण॑ । ए॒ति । वि॒श । वस॑न्तम् । ऋ॒तूनाम् ।
प्री॒णामि॑ । सः । मा॑ । प्री॒तः । प्री॑णातु । ग्री॒ष्मम् । ऋ॒तूनाम् ।
प्री॒णामि॑ । सः । मा॑ । प्री॒तः । प्री॑णातु । व॒र्षा : । ऋ॒तूनाम् ।
प्री॒णामि॑ । ताः । मा॑ । प्री॒ताः । प्री॑णन्तु । श॒रद॑म् । ऋ॒तूनाम् ।

प्री॒णामि॒ । सा॒ । मा॒ । प्री॒ता । प्री॒णातु॒ ।

हे॒म॒न्त॒शि॒शि॒रा॒विति॑ हे॒म॒न्त॒ – शि॒शि॒रौ । ऋ॒तूना॒म् । प्री॒णामि॒ । तौ ।

मा॒ । प्री॒तौ । प्री॒णीता॒म् । अ॒ग्नी॒षो॒मयो॒रित्य॒ग्नी॒ – सो॒मयोः॑ । अ॒हम् ।

दे॒व॒य॒ज्यये॑ति॒ दे॒व॒ – य॒ज्यया॑ । चक्षु॑ष्मान् । भू॒या॒सम् । अ॒ग्नेः ।

अ॒हम् । दे॒व॒य॒ज्यये॑ति॒ दे॒व॒ – य॒ज्यया॑ । अ॒न्ना॒द इत्य॑न्न – अ॒दः ।

भू॒या॒सम् । 6 (50)

1.6.2.4

द॒ब्धि॒र॒स्यद॑ब्धो भू॒या॒स॒मुं द॑भेयम॒ग्नी॒षो॒मयो॒रहं॑

दे॒व॒य॒ज्यया॑ वृ॒त्रहा॑ भू॒या॒स॒मिन्द्रा॑ग्नियो॒रहं॑

दे॒व॒य॒ज्यये॑न्द्रि॒याव्य॑न्नादो भू॒या॒स॒मिन्द्र॑स्याऽहं

दे॒व॒य॒ज्यये॑न्द्रि॒यावी॑ भू॒या॒सं महे॑न्द्रस्याऽहं

दे॒व॒य॒ज्यया॑ जे॒मानं॑ म॒हि॒मानं॑ ग॒मेय॑म॒ग्नेः स्वि॑ष्टकृ॒तोऽहं॑

दे॒व॒य॒ज्यया॑ऽऽयु॑ष्मान् य॒ज्ञेन॑ प्र॒तिष्ठां॑ ग॒मेयं॑ ॥ 7

1.6.2.4 (Padam)

द॒ब्धिः॑ । अ॒सि॒ । अ॒द॒ब्धः॑ । भू॒या॒सम् । अ॒मुम् । द॒भेय॑म् ।

अ॒ग्नी॒षो॒मयो॒रित्य॒ग्नी॒ – सो॒मयोः॑ । अ॒हम् ।

दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व- य॒ज्यया॑ । वृ॒त्रहे॑ति वृ॒त्र - हा । भू॒यास॑म् ।
 इन्द्रा॒ग्नियो॒रितीन्द्र॑ - अ॒ग्नियोः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति
 दे॒व - य॒ज्यया॑ । इन्द्रि॒यावी॑ । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न - अ॒दः । भू॒यास॑म् ।
 इन्द्र॑स्य । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व - य॒ज्यया॑ । इन्द्रि॒यावी॑ ।
 भू॒यास॑म् । महेन्द्र॑स्येति महा - इन्द्र॑स्य । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति
 दे॒व - य॒ज्यया॑ । जे॒मानम् । म॒हिमानम् । ग॒मेयम् । अ॒ग्नेः ।
 स्वि॒ष्टकृ॑त इति स्वि॒ष्ट - कृ॑तः । अ॒हम् ।
 दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व - य॒ज्यया॑ । आ॒युष्मान् । य॒ज्ञेन॑ ।
 प्र॒तिष्ठा॑मिति प्र॒ति - स्था॑म् । ग॒मेयम् ॥ 7 (36)

(रि॒ष्याथ्-स॒पत्न॑क्षय॒ण्य-न्ना॒दो भू॒यास॑-षट्त्रिं॒शच्च॑) (A2)

1.6.3.1

अ॒ग्निर्मा॑ दु॒रिष्ठा॑त् पा॒तु स॒विता॑ऽघ॒श- सा॒द्यो मे॑ऽन्ति दू॒रेऽरा॑ती॒यति॑
 तमे॒तेन॑ जे॒ष- सु॒रूप॑वर्षव॒र्ण ए॒ही॒मान् भ॒द्रान् दु॒र्या- अ॒भ्येहि॑
 मा॒मनु॑व्र॒ता न्यु॑ शी॒र्षाणि॑ मृ॒द्वमि॒ड ए॒ह्यदि॑त ए॒हि स॒रस्व॑त्येहि
 रन्ति॑रसि र॒मति॑रसि सून॑र्यसि जु॒ष्टे जु॒ष्टिं तेऽशी॑योप॒हूत॑ उप॒हवं- [ ] 8

1.6.3.1 (Padam)

अ॒ग्निः । मा । दु॒रि॒ष्टा॒दि॒ति दुः – इ॒ष्टात् । पा॒तु । स॒वि॒ता ।
अ॒घ॒श॒ञ्सा॒दि॒त्य॒घ–श॒ञ्सात् । यः । मे । अ॒न्ति । दू॒रे । अ॒रा॒ती॒य॒ति ।
तम् । ए॒तेन । जे॒षम् । सु॒रूप॒वर्ष॒वर्ण इति सु॒रूप – वर्ष॒वर्णे ।
ए॒ति । इ॒हि । इ॒मान् । भ॒द्रान् । दु॒र्यान् । अ॒भि । ए॒ति । इ॒हि । मा॒म् ।
अनु॒व्र॒ते॒त्यनु–व्र॒ता । नी॒ति । उ । शी॒र्षा॒णि । मृ॒द्वम् । इ॒डे । ए॒ति ।
इ॒हि । अ॒दि॒ते । ए॒ति । इ॒हि । सर॒स्व॒ति । ए॒ति । इ॒हि । र॒न्तिः ।
अ॒सि । र॒म॒तिः । अ॒सि । सू॒नरी॑ । अ॒सि । जु॒ष्टे । जु॒ष्टि॒म् । ते ।
अ॒शी॒य । उप॒हूत इत्युप – हू॒ते । उप॒हव॒मित्युप – ह॒वम् । 8 (50)

1.6.3.2

तेऽ॒शी॒य सा मे स॒त्याऽ॒शी॒र॒स्य य॒ज्ञस्य॑ भू॒यादरे॑डता मन॒सा
तच्छ॑केयं य॒ज्ञो दि॒वञ् रो॒हतु॑ य॒ज्ञो दि॒वं गच्छ॑तु यो दे॒व॒या॒नः
पन्था॑स्तेन य॒ज्ञो दे॒वाञ् अ॒प्यै॒त्वस्मा॑स्वि॒न्द्र इन्द्रि॑यं द॒धा॒त्वस्मा॑न्नाय
उ॒त य॒ज्ञाः स॒च॒न्ता॒मस्मा॑सु स॒न्त्वा॒शि॒षः सा नः प्रि॒या सु॒प्र॒तू॒र्ति॒र्म॒घोनी॑
जु॒ष्टि॒र॒सि जु॒षस्व॑ नो जु॒ष्टा नो – [ ] 9

1.6.3.2 (Padam)

ते । अ॒शी॒य । सा । मे । स॒त्या । आ॒शी॒रि॒त्या॑ – शीः । अ॒स्य ।
य॒ज्ञस्य॑ । भू॒यात् । अ॒रे॒डता॑ । म॒नसा॑ । तत् । श॒के॒यम् । य॒ज्ञः ।
दि॒वम् । रो॒ह॒तु । य॒ज्ञः । दि॒वम् । ग॒च्छ॒तु । यः ।
दे॒व॒या॒न इति॑ दे॒व-या॑नः । प॒न्थाः॑ । ते॒न । य॒ज्ञः । दे॒वान् । अ॒पीति॑ ।
ए॒तु । अ॒स्मा॒सु । इ॒न्द्रः । इ॒न्द्रि॒यम् । द॒धातु॑ । अ॒स्मान् । रा॒यः ।
उ॒त । य॒ज्ञाः । स॒च॒न्ता॒म् । अ॒स्मा॒सु । स॒न्तु ।
आ॒शि॒ष इत्या॑ – शि॒षः । सा । नः । प्रि॒या ।
सु॒प्र॒तू॒र्ति॒रिति॑ सु – प्र॒तू॒र्तिः । म॒घोनी॑ । जु॒ष्टिः । अ॒सि । जु॒षस्व॑ ।
नः । जु॒ष्टा । नः । 9 (50)

1.6.3.3

ऽसि॑ जु॒ष्टिं ते॑ ग॒मे॒यं म॒नो ज्योति॑ जु॒षता॒माज्यं॑ वि॒च्छिन्नं॑ य॒ज्ञꣳ
स॒मि॒मं द॒धातु॑ । बृ॒ह॒स्पति॑-स्त॒नुता॒मि॒मन्नो॑ वि॒श्वे दे॒वा इ॒ह मा॑द॒यन्तां॑ ।
ब्र॒ध्न पि॒न्वस्व॑ द॒दतो॑ मे॒ मा क्षा॑यि कु॒र्वतो॑ मे॒ मोष॑
द॒सत् प्र॒जाप॑ते-र्भा॒गोऽस्य॑ र्ज॒स्वान् प॑य॒स्वान् प्रा॑णापा॒नौ मे॑ पा॒हि

स॒मान॒व्या॒नौ॑ मे॒ पा॒ह्यु॒दान॒व्या॒नौ॑ मे॒ पा॒ह्य॒क्षि॒तो॒ऽस्य॒क्षि॒त्यै॑
त्वा ( ) मा मे॑ क्षे॒ष्टा अ॒मु॒त्रा॒मु॒ष्मिन् लो॒के ॥ 10

1.6.3.3 (Padam)

अ॒सि॒ । जु॒ष्टि॒म् । ते॒ । ग॒मे॒य॒म् । म॒नः॑ । ज्यो॒तिः॑ । जु॒ष॒ता॒म् ।
आ॒ज्य॒म् । वि॒च्छि॒न्न॒मि॒ति वि - छि॒न्न॒म् । य॒ज्ञ॒म् । स॒मि॒ति॑ । इ॒म॒म् ।
द॒धा॒तु॒ । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । त॒नु॒ता॒म् । इ॒म॒म् । नः॑ । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । इ॒ह ।
मा॒द॒य॒न्ता॒म् । ब्र॒ध्न॑ । पि॒न्व॒स्व । द॒द॒तः॑ । मे॒ । मा॒ । क्षा॒यि॒ ।
कु॒र्व॒तः॑ । मे॒ । मा॒ । उ॒पे॒ति॑ । द॒स॒त् । प्र॒जा॒प॒ते॒रि॒ति प्र॒जा - प॒तेः॑ ।
भा॒गः॑ । अ॒सि॒ । ऊ॒र्ज॒स्वा॒न् । प॒य॒स्वा॒न् । प्रा॒णा॒पा॒ना॒वि॒ति॑
प्रा॒ण-अ॒पा॒नौ॑ । मे॒ । पा॒हि॒ । स॒मा॒न॒व्या॒ना॒वि॒ति॑ स॒मा॒न - व्या॒नौ॑ । मे॒ ।
पा॒हि॒ । उ॒दा॒न॒व्या॒ना॒वि॒त्यु॒दा॒न - व्या॒नौ॑ । मे॒ । पा॒हि॒ । अ॒क्षि॒तः॑ ।
अ॒सि॒ । अ॒क्षि॒त्यै॑ । त्वा ( ) । मा॒ । मे॒ । क्षे॒ष्टाः॑ । अ॒मु॒त्र॑ । अ॒मु॒ष्मि॒न् ।
लो॒के ॥ 10 (56) (उ॒प॒ह॒वं-जु॒ष्टा॒न॒स्-त्वा षट्च) (A3)

1.6.4.1

ब॒र्हि॒षो॒ऽहं॑ दे॒व॒य॒ज्य॒या॑ प्र॒जा॒वा॒न् भू॒या॒सं॑ न॒रा॒श॒ꣳ स॒स्या॒हं॑
दे॒व॒य॒ज्य॒या॑ प॒शु॒मा॒न् भू॒या॒स॒म॒ग्नेः॑ स्वि॒ष्ट॒कृ॒तो॒ऽहं॑ दे॒व॒य॒ज्य॒या॑ऽऽयु॒ष्मा॒न्

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

य॒ज्ञेन॑ प्र॒तिष्ठां॑ ग॒मेय॑म॒ग्नेर॒ह-मु॒ज्जि॒ति-म॒नू॒ज्जेष॑ꣳ सोम॑स्याह-
मु॒ज्जि॒ति-म॒नू॒ज्जेष॑म॒ग्नेर॒ह-मु॒ज्जि॒ति-म॒नू॒ज्जेष॑म॒ग्नी-
षोम॑यो॒रह-मु॒ज्जि॒ति-म॒नू॒ज्जेष॑-मि॒न्द्रा॒ग्नि॒यो॒रह-मु॒ज्जि॒ति म॒नू॒ज्जेष॑-
मि॒न्द्र॑स्याह - [ ] 11

1.6.4.1 (Padam)

ब॒र्हिषः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व - य॒ज्यया॑ ।
प्र॒जावा॑निति॑ प्र॒जा - वा॒न् । भू॒या॒सम् । न॒रा॒शꣳस॑स्य । अ॒हम् ।
दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व - य॒ज्यया॑ । प॒शुमा॑निति॑ प॒शु - मा॒न् । भू॒या॒सम् ।
अ॒ग्नेः । स्वि॒ष्टकृ॑त इति॑ स्वि॒ष्ट - कृ॑तः । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑
दे॒व - य॒ज्यया॑ । आ॒युष्मा॑न् । य॒ज्ञेन॑ । प्र॒तिष्ठा॑मिति॑ प्र॒ति - स्था॑म् ।
ग॒मेय॑म् । अ॒ग्नेः । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत् - जि॒तिम् । अ॒नु ।
उ॒दि॒ति । जे॒षम् । सोम॑स्य । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत् - जि॒तिम् ।
अ॒नु । उ॒दि॒ति । जे॒षम् । अ॒ग्नेः । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत्-जि॒तिम् ।
अ॒नु । उ॒दि॒ति । जे॒षम् । अ॒ग्नी॒षोम॑यो॒रित्य॑ग्नी - सोम॑योः । अ॒हम् ।
उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत् - जि॒तिम् । अ॒नु । उ॒दि॒ति । जे॒षम् ।

इन्द्रा॑ग्नियो॒रितीन्द्र॑ – अ॒ग्नियोः॑ । अ॒हम् । उज्जि॑ति॒मित्युत्-जि॒तिम् ।
अनु॑ । उदि॑ति । जे॒षम् । इन्द्र॑स्य । अ॒हम् । 11 (50)

1.6.4.2

मुज्जि॑ति॒मनू॒ज्जेषं॑ महेन्द्र॑स्याह मुज्जि॑ति-मनू॒ज्जेषम॑ग्नेः स्वि॑ष्टकृ॒तोऽह
मुज्जि॑ति-मनू॒ज्जेषं॑ वा॒जस्य॑ मा प्रस॑वेनोद्ग्रा॒भेणोद॑ग्रभीत् ।

अथा॑ स॒पत्ना॑ꣳ इन्द्रो॑ मे नि॒ग्राभे॑णाधराꣳ अ॒कः ॥

उद्ग्रा॑भं च नि॒ग्राभं॑ च ब्र॒ह्म दे॒वा अ॒वीवृ॑धन् ।

अथा॑ स॒पत्ना॑-निन्द्रा॑ग्नी मे वि॒षूची॑नान्-व्यस्य॑तां ॥

एमा॑ अ॒गमन्ना॑शिषो॒ दोह॑कामा॒ इन्द्र॑वन्तो – [ ] 12

1.6.4.2 (Padam)

उज्जि॑ति॒मित्युत् – जि॒तिम् । अनु॑ । उदि॑ति । जे॒षम् । महेन्द्र॑स्येति॑

महा॑ – इन्द्र॑स्य । अ॒हम् । उज्जि॑ति॒मित्युत्-जि॒तिम् । अनु॑ । उदि॑ति ।

जे॒षम् । अ॒ग्नेः । स्वि॑ष्टकृ॒त इति॑ स्वि॑ष्ट – कृ॒तः । अ॒हम् ।

उज्जि॑ति॒मित्युत् – जि॒तिम् । अनु॑ । उदि॑ति । जे॒षम् । वा॒जस्य॑ । मा॒ ।

प्रस॑वेनेति॑ प्र – स॒वेन॑ । उद्ग्रा॑भेणेत्युत् – ग्रा॒भेण॑ । उदि॑ति ।

अ॒ग्रभी॑त् ॥ अथ॑ । स॒पत्नान्॑ । इन्द्रः॑ । मे॒ ।

नि॒ग्रा॒भे॒णेति॑ नि – ग्रा॒भे॒ण । अ॒ध॒रान् । अ॒कः ॥
उ॒द्ग्रा॒भ॒मित्यु॑त् – ग्रा॒भम् । च । नि॒ग्रा॒भ॒मिति॑ नि – ग्रा॒भम् । च ।
ब्र॒ह्म । दे॒वाः । अ॒वी॒वृ॒धन् ॥ अथ॑ । स॒प॒त्नान् । इ॒न्द्रा॒ग्नी
इ॒तीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । मे । वि॒षू॒ची॒नान् । वी॒ति । अ॒स्य॒ताम् ॥ ए॒ति ।
इ॒माः । अ॒ग्नन् । आ॒शिष॑ इ॒त्या – शिषः॑ । दो॒ह॒कामा॑ इति॑
दो॒ह – का॒माः । इ॒न्द्र॒वन्त॑ इ॒तीन्द्र॑ – वन्तः॑ । 12 (50)

1.6.4.3

वना॑महे धु॒क्षी॒महि॑ प्र॒जामिषं॑ ॥
रोहि॑तेन त्वा॒ऽग्नि॒र्दे॒वतां॑ गमयतु॑ हरि॒भ्यां त्वेन्द्रो॑ दे॒वतां॑ गमय॒त्वेत॑शेन
त्वा॒ सूर्यो॑ दे॒वतां॑ गमयतु॑ वि ते मुञ्चामि॑ र॒शना॑ वि र॒श्मीन् वि योक्त्रा॑
या॒नि परि॑च॒र्त॒नानि॑ ध॒त्ताद॒स्मासु॑ द्रवि॒णं यच्च॑ भ॒द्रं प्र॒णो
ब्रू॒ताद्-भा॒ग॒धान् दे॒वता॑सु ॥
विष्णोः॑ श॒म्यो॒रहं॑ दे॒वय॒ज्यया॑ य॒ज्ञेन॑ प्र॒तिष्ठां॑ गमेय॒ सोम॑स्या॒हं
दे॒वय॒ज्यया॑ – [ ] 13

1.6.4.3 (Padam)

व॒ना॒म॒हे । धु॒क्षी॒म॒हि । प्र॒जा॒मि॒ति॑ प्र-जा॒म् । इ॒ष॒म् ॥ रोहि॑तेन । त्वा ।
अ॒ग्निः । दे॒वता॑म् । ग॒म॒य॒तु । हरि॑भ्यामि॒ति॑ हरि - भ्या॒म् । त्वा ।
इन्द्रः॑ । दे॒वता॑म् । ग॒म॒य॒तु । ए॒त॒शे॒न । त्वा । सूर्यः॑ । दे॒वता॑म् ।
ग॒म॒य॒तु । वी॒ति॑ । ते । मु॒ञ्चा॒मि । र॒श॒नाः । वी॒ति॑ । र॒श्मी॒न् ।
वी॒ति॑ । योक्त्रा॑ । या॒नि । परि॑च॒र्त॒ना॒नी॒ति॑ परि - च॒र्त॒ना॒नि । ध॒त्ता॒त् ।
अ॒स्मा॒सु । द्र॒वि॒ण॒म् । यत् । च । भ॒द्र॒म् । प्रे॒ति॑ । नः । ब्रू॒ता॒त् ।
भा॒ग॒धा॒नि॒ति॑ भा॒ग - धान् । दे॒वता॑सु ॥ वि॒ष्णोः॑ ।
श॒म्यो॑रि॒ति॑ शं - योः । अ॒ह॒म् । दे॒व॒य॒ज्य॒ये॒ति॑ दे॒व-य॒ज्य॒या ॥
य॒ज्ञे॒न । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑ प्र॒ति - स्था॒म् । ग॒मे॒य॒म् । सोम॑स्य । अ॒ह॒म् ।
दे॒व॒य॒ज्य॒ये॒ति॑ दे॒व - य॒ज्य॒या ॥ 13 (50)

1.6.4.4

सु॒रे॒ता॒ रे॒तो॑ धि॒षी॒य॒ त्वष्टु॑र॒हं॑ दे॒व॒य॒ज्य॒या॑ प॒शूना॑ रूपं पु॒षे॒यं
दे॒वा॒नां॑ प॒त्नी॒र॒ग्नि॑ गृ॒ह॒प॒ति॑ र्य॒ज्ञ॒स्य॑ मि॒थु॒नं॑ तयो॒र॒हं॑ दे॒व॒य॒ज्य॒या॑
मि॒थु॒ने॒न॑ प्र॒भू॒या॒सं॑ वे॒दो॒ऽसि॑ वि॒त्ति॒र॒सि॑ वि॒दे॒य॒ कर्मा॑ऽसि॒ क॒रु॒ण॒म॒सि॑

क्रिया॑स॒ꣳ स॒निर॑सि स॒निता॑ऽसि स॒नेयं॑ घृ॒तव॑न्तं कु॒लायि॑नꣳ
रा॒यस्पोष॑ꣳ स॒हस्रि॑णं वे॒दो द॑दातु वा॒जिनं॑ ॥ 14

1.6.4.4 (Padam)

सु॒रेता॑ इति सु – रेताः॑ । रे॒तः । धि॒षी॒य । त्वष्टुः॑ । अ॒हम् ।
दे॒वय॑ज्ययेति दे॒व-य॑ज्यया॑ । प॒शूना॑म् । रू॒पम् । पु॒षेय॑म् । दे॒वाना॑म् ।
प॒त्नीः । अ॒ग्निः । गृ॒हप॑तिरिति गृ॒ह – प॒तिः । य॒ज्ञस्य॑ । मि॒थुन॑म् ।
तयोः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति दे॒व – य॑ज्यया॑ । मि॒थुने॑न । प्रेति॑ ।
भू॒यास॑म् । वे॒दः । अ॒सि । वि॒त्तिः । अ॒सि । वि॒देय॑ । क॒र्म । अ॒सि ।
क॒रुण॑म् । अ॒सि । क्रि॒यास॑म् । स॒निः । अ॒सि । स॒निता॑ ।
अ॒सि । स॒नेय॑म् । घृ॒तव॑न्तमिति घृ॒त-व॑न्तम् । कु॒लायि॑नम् । रा॒यः ।
पोष॑म् । स॒हस्रि॑णम् । वे॒दः । द॑दातु । वा॒जिन॑म् ॥ 14 (44)

(इन्द्र॑स्याह-मिन्द्र॑वन्तः-सोम॑स्याहं दे॒वय॑ज्यया-

चतु॑श्चत्वारिꣳश॒च्च) (A4)

1.6.5.1

आ प्या॑यतां ध्रु॒वा घृ॒तेन॑ य॒ज्ञं य॑ज्ञं प्रति दे॒वय॑द्भ्यः ।
सू॒र्याया॑ ऊ॒धोऽदि॑त्या उ॒पस्थ॑ उ॒रुधा॑रा पृ॒थि॒वी य॒ज्ञे अ॒स्मिन् ॥

प्रजापते विभान्नाम लोकस्तस्मि॑स्त्वा दधामि सह यजमानेन
सदसि सन्मे भूयाः सर्वमसि सर्वं मे भूयाः पूर्णमसि पूर्णं मे
भूया अक्षितमसि मा मे क्षेष्टाः प्राच्यां दिशि देवा ऋत्विजो
मार्जयन्तां दक्षिणायां – [ ] 15

1.6.5.1 (Padam)

एति॑ । प्यायताम् । ध्रुवा । घृतेन॑ । यज्ञं॑ यज्ञमिति॑ यज्ञम् – यज्ञम् ।
प्रतीति॑ । देवयद्भ्य इति॑ देवयत् – भ्यः ॥ सूर्यायाः॑ । ऊधः ।
अदित्याः । उपस्थ इत्युप – स्थे । उरुधारेत्युरु – धारा । पृथिवी ।
यज्ञे । अस्मिन् ॥ प्रजापतेरिति॑ प्रजा-पतेः । विभानिति॑ वि-भान् ।
नाम । लोकः । तस्मिन् । त्वा । दधामि । सह । यजमानेन ।
सत् । असि । सत् । मे । भूयाः । सर्वम् । असि । सर्वम् । मे ।
भूयाः । पूर्णम् । असि । पूर्णम् । मे । भूयाः । अक्षितम् । असि ।
मा । मे । क्षेष्टाः । प्राच्याम् । दिशि । देवाः । ऋत्विजः ।
मार्जयन्ताम् । दक्षिणायाम् । 15 (50)

1.6.5.2

दिशि॑ मा॒साः॑ पि॒तरौ॑ मा॒र्जय॑न्तां प्र॒तीच्यां॑ दिशि॑ गृ॒हाः प॒शवो॑
मा॒र्जय॑न्तामु॒दीच्यां॑ दि॒श्याप॑ ओष॑धयो वन॒स्पत॑यो मा॒र्जय॑न्तामु॒र्ध्वायां॑
दिशि॑ य॒ज्ञः सँ॑व॒त्सरो॑ य॒ज्ञप॑ति मा॒र्जय॑न्तां वि॒ष्णोः॑
क्र॒मोऽस्य॑भि॒माति॑हा गा॒यत्रे॑ण छ॒न्दसा॑ पृथि॒वीम॑नु वि क्र॒मे नि॒र्भक्तः॑
स यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः॑ क्र॒मोऽस्य॑भि॒शस्ति॑हा त्रैष्टु॒भेन॑ छ॒न्दसा॑न्त॒रिक्ष॑म॒नु
वि क्र॒मे नि॒र्भक्तः॑ स यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः॑ क्र॒मोऽस्य॑राती॒यतो॑ ह॒न्ता
जा॒गते॑न छ॒न्दसा॑ दि॒वम॑नु वि क्र॒मे नि॒र्भक्तः॑ स यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः॑
क्र॒मोऽसि॑ शत्रू॒यतो॑ ह॒न्ताऽऽनु॑ष्टु॒भेन॑ छ॒न्दसा॑ दि॒शोऽनु॑ वि क्र॒मे नि॒र्भक्तः॑
स यं द्वि॒ष्मः ॥ 16

1.6.5.2 (Padam)

दिशि॑ । मा॒साः । पि॒तरः । मा॒र्जय॑न्ताम् । प्र॒तीच्याम् । दिशि॑ । गृ॒हाः ।
प॒शवः । मा॒र्जय॑न्ताम् । उ॒दीच्याम् । दिशि॑ । आ॒पः । ओष॑धयः ।
वन॒स्पत॑यः । मा॒र्जय॑न्ताम् । ऊ॒र्ध्वाया॑म् । दिशि॑ । य॒ज्ञः । स॒म्व॑त्स॒र
इति॑ सं – व॒त्स॒रः । य॒ज्ञप॑तिरिति॑ य॒ज्ञ – प॒तिः । मा॒र्जय॑न्ताम् ।
वि॒ष्णोः॑ । क्र॒मः । अ॒सि । अ॒भि॒माति॑हेत्य॒भि॒माति॑ – हा । गा॒यत्रे॑ण ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

छन्दसा । पृथिवीम् । अनु । वीति । क्रमे । निर्भक्त इति
निः – भक्तः । सः । यम् । द्विष्मः । विष्णोः । क्रमः ।
असि । अभिशस्तिहेत्यभिशस्ति – हा । त्रैष्टुभेन । छन्दसा ।
अन्तरिक्षम् । अनु । वीति । क्रमे । निर्भक्त इति निः-भक्तः । सः ।
यम् । द्विष्मः । विष्णोः ( ) । क्रमः । असि । अरातीयतः ।
हन्ता । जागतेन । छन्दसा । दिवम् । अनु । वीति । क्रमे । निर्भक्त
इति निः – भक्तः । सः । यम् । द्विष्मः । विष्णोः । क्रमः । असि ।
शत्रूयत इति शत्रु – यतः । हन्ता । आनुष्टुभेनेत्यानु – स्थुभेन ।
छन्दसा । दिशः । अनु । वीति । क्रमे । निर्भक्त इति निः – भक्तः ।
सः । यम् । द्विष्मः ॥ 16 (79)

(दक्षिणाया – मन्तरिक्षमनु वि क्रमे निर्भक्तः स यं द्विष्मो
विष्णो- रेकान्न त्रिंशच्च) (A5)

1.6.6.1

अगन्म सुवः सुवर्गन्म संदृशस्ते मा छिथ्सि यत्ते तपस्तस्मै ते
माऽऽ वृक्षि सुभूरसि श्रेष्ठो रश्मीनामायुर्द्धा अस्यायुर्मै धेहि वर्चोधा

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

अ॒सि॒ वर्चो॑ म॒यि धे॒हीद॒म॒ह॒म॒मुं॑ भ्रातृ॒व्यमा॒भ्यो दिग्भ्यो॑ऽस्यै दि॒वो॑
ऽस्माद॒न्तरि॑क्षाद॒स्यै पृ॒थि॒व्या अ॒स्माद॒न्नाद्या॒न्निर्भ॑जामि
निर्भ॑क्तः स यं द्वि॒ष्मः ॥ 17

1.6.6.1 (Padam)

अ॒ग॒न्म । सु॒वः । सु॒वः । अ॒ग॒न्म । सं॒दृ॒श इति॑ सं-दृ॒शः । ते । मा ।
छि॒त्सि॒ । यत् । ते । तपः॑ । तस्मै॑ । ते । मा । एति॑ । वृ॒क्षि॒ । सु॒भूरि॑ति
सु - भूः । अ॒सि॒ । श्रेष्ठः॑ । र॒श्मी॒नाम् । आ॒यु॒र्द्धा इत्या॑युः - धाः ।
अ॒सि॒ । आ॒युः । मे । धे॒हि॒ । वर्चो॑धा इति॑ वर्चः - धाः । अ॒सि॒ ।
वर्चः॑ । म॒यि॒ । धे॒हि॒ । इ॒दम् । अ॒हम् । अ॒मुम् । भ्रातृ॒व्यम् । आ॒भ्यः ।
दिग्भ्य॑ इति॑ दिक् - भ्यः । अ॒स्यै॑ । दि॒वः । अ॒स्मात् । अ॒न्तरि॑क्षात् ।
अ॒स्यै॑ । पृ॒थि॒व्याः । अ॒स्मात् । अ॒न्नाद्या॒दिय॑न्न - अद्यात्॑ । निरि॑ति ।
भ॒जामि॑ । निर्भ॑क्त इति॑ निः - भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः ॥ 17 (50)

1.6.6.2

सं ज्योति॑षाऽभू॒वमै॒न्द्री-मा॒वृ॒त॒म॒न्वाव॑र्ते॒ सम॒हं प्र॒जया॑ सं मया॑ प्र॒जा
सम॒हं रा॒यस्पो॑षेण सं मया॑ रा॒यस्पो॑षः समि॑द्धो अ॒ग्ने मे दी॑दिहि
समे॑द्धा ते अ॒ग्ने दी॑द्यासं व॒सु॒मान् य॒ज्ञो व॒सी॒यान् भू॒यास॑म॒ग्न

आयू॑षि॒ पव॒स आ सु॒वोर्ज॑मिषं च नः ।

आ॒रे बा॑धस्व दु॒च्छुनां॑ ॥ अ॒ग्ने पव॑स्व स्व॒पा अ॒स्मे वर्चः॑ सु॒वीर्यं॑ ॥ 18

1.6.6.2 (Padam)

समि॑ति । ज्योति॑षा । अ॒भूव॑म् । ऐ॒न्द्रीम् । आ॒वृत॑मित्या॑ – वृ॒तम् ।

अ॒न्वाव॑र्त इत्य॑नु – आ॒वर्ते॑ । समि॑ति । अ॒हम् । प्र॒जये॑ति प्र-जया॑ ।

समि॑ति । मया॑ । प्र॒जेति॑ प्र – जा । समि॑ति । अ॒हम् । रा॒यः ।

पोषे॑ण । समि॑ति । मया॑ । रा॒यः । पोषः॑ । समि॑द्ध इति॒ सम् – इ॒द्धः ।

अ॒ग्ने । मे । दी॑दिहि । स॒मेद्धे॑ति सम् – ए॒द्धा । ते । अ॒ग्ने ।

दी॒द्यास॑म् । वसु॑मानि॒ति वसु॑ – मा॒न् । य॒ज्ञः । व॒सीयान् । भू॒यास॑म् ।

अ॒ग्ने । आयू॑षि । प॒वसे॑ । ए॒ति । सु॒व । ऊ॒र्जम् । इ॒षम् । च ।

नः ॥ आ॒रे । बा॑धस्व । दु॒च्छुना॑म् ॥ अ॒ग्ने । पव॑स्व । स्व॒पा इति॑

सु-अ॒पाः । अ॒स्मे इति॑ । वर्चः॑ । सु॒वीर्य॑मि॒ति सु-वी॑र्यम् ॥ 18 (50)

1.6.6.3

दध॑त्पोष॑ रयि॑ मयि॑ ।

अ॒ग्ने गृ॑हप॒ते सु॒गृह॑प॒तिर॒हं त्वया॑ गृ॒हप॑तिना भू॒यास॑ सु॒गृह॑प॒तिर्मया॑

त्वं गृ॒हप॑तिना भू॒याः श॒तं हि॒मास्ता॑मा॒शिष॑मा श॒से तन्त॑वे

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

ज्योतिष्मतीं॑ तामाशिष॒मा शा॒सेऽमुष्मै॑ ज्योतिष्मतीं॑ कस्त्वा॒ युनक्ति॑ स
त्वा विमुञ्च॑त्वग्ने॑ व्रतपते॑ व्रतम॒चारिषं॑ तदशकं॑ तन्मेऽराधि॑ यज्ञो
बभूव॑ स आ - [ ] 19

1.6.6.3 (Padam)

दधत् । पोषम् । रयिम् । मयि ॥ अग्ने॑ । गृहपत॑ इति॑ गृह - पते ।
सुगृहपतिरिति॑ सु - गृहपतिः । अहम् । त्वया ।
गृहपतिनेति॑ गृह - पतिना । भूयासम् । सुगृहपतिरिति॑
सु - गृहपतिः । मया । त्वम् । गृहपतिनेति॑ गृह - पतिना । भूयाः ।
शतम् । हिमाः । ताम् । आशिषमित्या॑ - शिषम् । एति॑ । शासे ।
तन्तवे । ज्योतिष्मतीम् । ताम् । आशिषमित्या॑ - शिषम् । एति॑ ।
शासे । अमुष्मै॑ । ज्योतिष्मतीम् । कः । त्वा । युनक्ति॑ । सः । त्वा ।
वीति॑ । मुञ्चतु॑ । अग्ने॑ । व्रतपत॑ इति॑ व्रत - पते । व्रतम् ।
अचारिषम् । तत् । अशकम् । तत् । मे । अराधि॑ । यज्ञः ।
बभूव॑ । सः । एति॑ । 19 (50)

1.6.6.4

ब॒भू॒व॒ स॒ प्र॒ज॒ज्ञे॒ स॒ वा॒वृ॒धे॒ ।

स॒ दे॒वा॒ना॒मधि॑पति॒ ब॒भू॒व॒ सो॒ अ॒स्मा॒ अ॒धि॒प॒तीन्॑ करो॒तु॒ व॒य॒ꣳ
स्या॒म॒ प॒त॒यो॒ र॒यी॒णां॑ ॥

गो॒मा॒ अ॒ग्ने॒ऽवि॒मा॒ अ॒श्वी॒ य॒ज्ञो॒ नृ॒व॒त्स॒खा॒ स॒द॒मि॒द॒प्र॒मृ॒ष्यः॑ ।

इ॒डा॒वा॒ ए॒षो॒ अ॒सु॒र॒ प्र॒जा॒वा॒न् दी॒र्घो॒ र॒यिः॑ पृ॒थु॒बु॒द्ध॒नः॑ स॒भा॒वा॒न् ॥ 20

1.6.6.4 (Padam)

ब॒भू॒व॒ । सः॑ । प्रेति॑ । ज॒ज्ञे॒ । सः॑ । वा॒वृ॒धे॒ ॥ सः॑ । दे॒वा॒ना॒म् ।

अधि॑पति॒रित्यधि॑ – प॒तिः॑ । ब॒भू॒व॒ । सः॑ । अ॒स्मा॒न् ।

अधि॑प॒ती॒नित्यधि॑ – प॒ती॒न् । करो॒तु॒ । व॒य॒म् । स्या॒म॒ । प॒त॒यः॑ ।

र॒यी॒णा॒म् ॥ गो॒मा॒नि॒ति॒ गो॒ – मा॒न् । अ॒ग्ने॒ । अ॒वि॒मा॒नि॒त्यवि॑ – मा॒न् ।

अ॒श्वी॒ । य॒ज्ञः॑ । नृ॒व॒त्स॒खेति॑ नृ॒व॒त् – स॒खा॒ । स॒द॒म् । इ॒त् ।

अ॒प्र॒मृ॒ष्य॒ इत्य॑प्र – मृ॒ष्यः॑ ॥ इ॒डा॒वा॒नि॒ती॒डा॒ – वा॒न् । ए॒षः॑ । अ॒सु॒र॒ ।

प्र॒जा॒वा॒नि॒ति॒ प्र॒जा॒ – वा॒न् । दी॒र्घः॑ । र॒यिः॑ । पृ॒थु॒बु॒द्ध॒न॒ इति॑

पृ॒थु॒ – बु॒द्ध॒नः॑ । स॒भा॒वा॒नि॒ति॒ स॒भा॒ – वा॒न् ॥ 20 (35)

(द्वि॒ष्मः–सु॒वी॒र्य॒ꣳ–स॒ आ–प॒ञ्च॒त्रि॒ꣳश॒च्च) (A6)

1.6.7.1

यथा॑ वै॒ समृत॑सो॒मा ए॒वं वा॑ ए॒ते समृत॑य॒ज्ञा यद्दर्श॑पूर्णमा॒सौ
कस्य॑ वा॒ऽह दे॒वा य॒ज्ञमा॒गच्छ॑न्ति॒ कस्य॑ वा॒ न ब॒हूनां॑
य॒जमा॒नानां॑ यो॒ वै दे॒वताः॑ पूर्॒वः परि॑गृ॒ह्णाति॒ स ए॒नाः श्वो॑
भू॒ते य॒जत॑ ए॒तद्वै दे॒वाना॑मा॒यत॑नं॒ यदा॑ह॒वनी॒योऽन्तरा॑ऽग्नी
प॒शूनां॑ गा॒र्हप॑त्यो म॒नुष्या॑णा-म॒न्वाहा॑र्य॒पच॑नः

पि॒तृणा॑म॒ग्निं गृ॒ह्णाति॒ स्व ए॒वाय॑तने॒ दे॒वताः॑ परि – [ ] 21

1.6.7.1 (Padam)

यथा॑ । वै । समृत॑सो॒मा इति॑ समृत – सो॒माः । ए॒वम् । वै । ए॒ते ।
समृत॑य॒ज्ञा इति॑ समृत – य॒ज्ञाः । यत् । दर्श॑पूर्णमा॒साविति॑
दर्श॑ – पूर्णमा॒सौ । कस्य॑ । वा । अ॒ह । दे॒वाः । य॒ज्ञम् ।
आ॒गच्छ॑न्तीत्या॑ – गच्छ॑न्ति । कस्य॑ । वा । न । ब॒हूनाम् ।
य॒जमा॒नानाम् । यः । वै । दे॒वताः॑ । पूर्॒वः ।
प॒रिगृ॒ह्णातीति॑ परि – गृ॒ह्णाति॑ । सः । ए॒नाः । श्वः । भू॒ते । य॒जते॑ ।
ए॒तत् । वै । दे॒वानाम् । आ॒यत॑नमि॒त्या – य॒तनम् । यत् ।
आ॒हव॑नीय॒ इत्या॑ – ह॒वनी॑यः । अ॒न्तरा॑ । अ॒ग्नी इति॑ । प॒शूनाम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

गार्॒ह॒प॒त्य॒ इति॑ गार्॒ह॒ – प॒त्यः॑ । म॒नु॒ष्या॒णाम् । अ॒न्वा॒हार्य॒प॒च॒न॒
इत्य॑न्वा॒हार्य॒ – प॒च॒नः॑ । पि॒तृ॒णाम् । अ॒ग्नि॒म् । गृ॒ह्णा॒ति॒ । स्वे॒ । ए॒व ।
आ॒य॒त॒न॒ इत्या॑ – य॒त॒ने॑ । दे॒वताः॑ । प॒री॒ति॒ । 21 (50)

1.6.7.2

गृ॒ह्णा॒ति॒ ताः॑ श्वो॒ भू॒ते॑ य॒ज॒ते॑ व्र॒ते॒न॒ वै मे॒द्ध्यो॑ऽग्नि॒ व्र॒त॒प॒ति॒ ब्रा॒ह्म॒णो
व्र॒त॒भृ॒द्-व्र॒त॒मु॒पै॒ष्यन् ब्रू॒या॒द॒ग्ने॑ व्र॒त॒प॒ते॑ व्र॒तं च॑रि॒ष्या॒मी॒त्य॒ग्नि॒र्वै
दे॒वानां॑ व्र॒त॒प॒ति॒-स्त॒स्मा॑ ए॒व प्र॒ति॒प्रो॒च्य॑ व्र॒त॒मा ल॑भ॒ते ब॒र्हि॒षा
पू॒र्ण॒मा॒से व्र॒त॒मु॒पै॒ति॒ व॒थ्सै॒र॒मा॒वा॒स्या-या॒मे॒त॒द्ध्यै॒तयो॑-रा॒य॒त॒न॒मु॒प॒स्ती॒र्यः॑
पूर्व॑श्चा॒ग्निर॒पर॑श्चेत्याहु॒ र्म॒नु॒ष्या॑ – [ ] 22

1.6.7.2 (Padam)

गृ॒ह्णा॒ति॒ । ताः॑ । श्वः॑ । भू॒ते॑ । य॒ज॒ते॑ । व्र॒ते॒न॒ । वै । मे॒द्ध्यः॑ । अ॒ग्निः॑ ।
व्र॒त॒प॒ति॒रि॒ति॑ व्र॒त – प॒तिः॑ । ब्रा॒ह्म॒णः॑ । व्र॒त॒भृ॒दि॒ति॑ व्र॒त – भृ॒त् ।
व्र॒त॒म् । उ॒पै॒ष्यन्नि॒त्यु॒प – ए॒ष्यन् । ब्रू॒या॒त् । अ॒ग्ने॑ ।
व्र॒त॒प॒त॒ इति॑ व्र॒त – प॒ते॑ । व्र॒त॒म् । च॒रि॒ष्या॒मि॒ । इति॑ । अ॒ग्निः॑ । वै ।
दे॒वाना॑म् । व्र॒त॒प॒ति॒रि॒ति॑ व्र॒त – प॒तिः॑ । त॒स्मै॑ । ए॒व ।
प्र॒ति॒प्रो॒च्ये॒ति॑ प्र॒ति – प्रो॒च्य॑ । व्र॒त॒म् । ए॒ति॑ । ल॒भ॒ते॑ । ब॒र्हि॒षा॑ ।

पूर्णमा॑स इति॑ पूर्ण॑ – मा॒से । व्र॒तम् । उ॒पेति॑ । ए॒ति । व॒थ्सैः ।
 अ॒मा॒वा॒स्याया॑मि॒त्यमा॑ – वा॒स्याया॑म् । ए॒तत् । हि॑ । ए॒तयोः॑ ।
 आ॒यत॑नमि॒त्या – य॒तन॑म् । उ॒प॒स्तीर्य॑ इत्यु॒प – स्तीर्यः॑ । पूर्॒वः । च॒ ।
 अ॒ग्निः । अ॒परः । च॒ । इति॑ । आ॒हुः । म॒नुष्याः॑ । 22 (50)

1.6.7.3

इ॒न्वा उ॒प॒स्तीर्ण॑-मि॒च्छन्ति॑ कि॒मु दे॒वा येषां॑ न॒वाव॑सान-
 मु॒पास्मि॑ञ्छ्वो य॒क्ष्यमा॑णे दे॒वता॑ व॒सन्ति॑ य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निमु॑प॒स्तृणा॑ति
 यज॑मानेन ग्रा॒म्याश्च॑ प॒शवो॑ऽव॒रुद्ध्या॑ आ॒रण्या॑श्चेत्याहु॒ र्यद्वा॒म्यानु॑प
 व॒सति॑ तेन ग्रा॒म्यान्व॑ रु॒न्धे यदा॑र॒ण्यस्या॑श्नाति तेना॒रण्यान्
 यद॑नाश्चानु॒पव॑सेत् पि॒तृदे॒वत्यः॑ स्यादा॒रण्यस्या॑-श्नातीन्द्रि॒यं – [ ] 23

1.6.7.3 (Padam)

इत् । नु । वा । उ॒प॒स्तीर्ण॑मि॒युप – स्तीर्ण॑म् । इ॒च्छन्ति॑ । किम् ।
 उ । दे॒वाः । येषा॑म् । न॒वाव॑सानमि॒ति नव॑ – अ॒व॒सान॑म् । उ॒पेति॑ ।
 अ॒स्मिन् । श्वः । य॒क्ष्यमा॑णे । दे॒वताः॑ । व॒सन्ति॑ । यः । ए॒वम् ।
 वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । उ॒प॒स्तृणा॑तीत्यु॒प – स्तृणा॑ति । यज॑मानेन ।
 ग्रा॒म्याः । च॒ । प॒शवः॑ । अ॒व॒रुद्ध्या॑ इत्यव॒-रुद्ध्याः॑ । आ॒रण्याः॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

च । इति । आहुः । यत् । ग्राम्यान् । उपवसतीत्युप – वसति ।
तेन । ग्राम्यान् । अवेति । रुन्धे । यत् । आरण्यस्य । अश्नाति ।
तेन । आरण्यान् । यत् । अनाश्वान् । उपवसेदित्युप – वसेत् ।
पितृदेवत्य इति पितृ – देवत्यः । स्यात् । आरण्यस्य । अश्नाति ।

इन्द्रियम् । 23 (50)

1.6.7.4

वा आरण्यमिन्द्रियमेवाऽऽत्मं धत्ते यदनाश्वानुपवसेत् क्षोधुकः
स्याद्यदर्शनीयाद्द्रोऽस्य पशून्भि मन्येताऽपोऽश्नाति तन्नेवाशितं
नेवाऽनशितं न क्षोधुको भवति नास्य रुद्रः पशून्भि मन्यते वज्रो
वै यज्ञः क्षुत्खलु वै मनुष्यस्य भ्रातृव्यो यदनाऽश्वानुपवसति वज्रैव
साक्षात् ( ) क्षुधं भ्रातृव्यं हन्ति ॥ 24

1.6.7.4 (Padam)

वै । आरण्यम् । इन्द्रियम् । एव । आत्मन् । धत्ते । यत् । अनाश्वान् ।
उपवसेदित्युप – वसेत् । क्षोधुकः । स्यात् । यत् । अश्नीयात् ।
रुद्रः । अस्य । पशून् । अभीति । मन्येत । अपः । अश्नाति । तत् ।
न । इव । अशितम् । न । इव । अनशितम् । न । क्षोधुकः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

भवति । न । अस्य । रुद्रः । पशून् । अभीति । मन्यते । वज्रः । वै ।
यज्ञः । क्षुत् । खलु । वै । मनुष्यस्य । भ्रातृव्यः । यत् । अनाश्वान् ।
उपवसतीत्युप-वसति । वज्रेण । एव । साक्षादिति स-अक्षात् ( ) ।
क्षुधम् । भ्रातृव्यम् । हन्ति ॥ 24 (53)

(परि-मनुष्या-इन्द्रिय-साक्षात्-त्रीणि च) (A7)

1.6.8.1

यो वै श्रद्धामनारभ्य यज्ञेन यजते नास्येष्टाय श्रद्ध धतेऽपः प्रणयति
श्रद्धा वा आपः श्रद्धामेवाऽऽरभ्य यज्ञेन यजत उभयेऽस्य देवमनुष्या
इष्टाय श्रद्धधते तदाहुरति वा एता वत्रं नेदन्त्यति वाचं मनो वावैता
नाति नेदन्तीति मनसा प्रणयतीयं वै मनो – [ ] 25

1.6.8.1 (Padam)

यः । वै । श्रद्धामिति श्रत् – धाम् । अनारभ्येत्यना – रभ्य । यज्ञेन ।
यजते । न । अस्य । इष्टाय । श्रत् । दधते । अपः । प्रेति । नयति ।
श्रद्धेति श्रत् – धा । वै । आपः । श्रद्धामिति श्रत् – धाम् । एव ।
आरभ्येत्या – रभ्य । यज्ञेन । यजते । उभये । अस्य ।
देवमनुष्या इति देव – मनुष्याः । इष्टाय । श्रत् । दधते । तत् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

आहुः । अतीति । वै । एताः । वर्त्रम् । नेदन्ति । अतीति । वाचम् ।
मनः । वाव । एताः । न । अतीति । नेदन्ति । इति । मनसा । प्रेति ।
नयति । इयम् । वै । मनः । 25 (50)

1.6.8.2

ऽनयैवैनाः प्रणयत्य-स्कन्नहवि भवति य एवं वेद
यज्ञायुधानि सं भरति यज्ञो वै यज्ञायुधानि यज्ञमेव तत्सं भरति
यदेकमेकं संभरेत्-पितृदेवत्यानि स्युर्यथ सह सर्वाणि मानुषाणि
द्वे द्वे संभरति याज्यानुवाक्ययोरेव रूपं करोत्यथो मिथुनमेवयो वै दश
यज्ञायुधानि वेद मुखतोऽस्य यज्ञः कल्पते स्फ्यः – [ ] 26

1.6.8.2 (Padam)

अनया । एव । एनाः । प्रेति । नयति ।
अस्कन्नहविरित्यस्कन्न – हविः । भवति । यः । एवम् । वेद ।
यज्ञायुधानीति यज्ञ – आयुधानि । समिति । भरति । यज्ञः । वै ।
यज्ञायुधानीति यज्ञ – आयुधानि । यज्ञम् । एव । तत् । समिति ।
भरति । यत् । एकमेकमित्येकम् – एकम् । संभरेदिति सं-भरेत् ।
पितृदेवत्यानीति पितृ – देवत्यानि । स्युः । यत् । सह । सर्वाणि ।

मानु॒षाणि॑ । द्वे॒द्वे इति॑ द्वे – द्वे । समि॒ति । भर॒ति ।

याज्या॒नुवाक्य॑योरिति॑ याज्या – अनु॒वाक्य॑योः । ए॒व । रू॒पम् ।

करो॒ति । अथो॒ इति॑ । मि॒थुन॑म् । ए॒व । यः । वै । द॒श ।

य॒ज्ञायु॑धानीति॑ य॒ज्ञ – आ॒युधा॑नि । वे॒द । मु॒खतः॑ ।

अ॒स्य । य॒ज्ञः । क॒ल्प॒ते । स्फ्यः॑ । 26 (50)

1.6.8.3

च क॒पाला॑नि चा॒ग्निहो॑त्रहव॒णी च॑ शूर्पं॑ च कृ॒ष्णाजि॑नं च श॒म्या

चो॒लूख॑लं च मु॒सलं॑ च दृ॒षच्चो॑प॒ला चै॒तानि॑ वै द॒श

य॒ज्ञायु॑धानि॒ य ए॒वं वे॒द मु॒खतो॑ऽस्य॒ य॒ज्ञः क॒ल्प॒ते यो वै दे॒वेभ्यः॑

प्रति॒प्रोच्य॑ य॒ज्ञेन॑ यज॒ते जु॒षन्ते॑ऽस्य॒ दे॒वा ह॒व्यं ह॒वि नि॑रु॒प्यमा॑णम॒भि

मन्त्र॑येता॒ग्निं हो॑तारमि॒ह तं हु॑व इति॑ – [ ] 27

1.6.8.3 (Padam)

च । क॒पाला॑नि । च । अ॒ग्निहो॑त्रहव॒णीत्य॑ग्निहो॒त्र – ह॒वनी । च ।

शूर्पं॑म् । च । कृ॒ष्णाजि॑नमि॒ति कृ॒ष्ण – अ॒जिन॑म् । च । श॒म्या । च ।

उ॒लूख॑लम् । च । मु॒सलम् । च । दृ॒षत् । च । उ॒प॒ला । च ।

ए॒तानि॑ । वै । द॒श । य॒ज्ञायु॑धानीति॑ य॒ज्ञ – आ॒युधा॑नि । यः । ए॒वम् ।

वे॒द । मु॒ख॒तः । अ॒स्य । य॒ज्ञः । क॒ल्प॒ते । यः । वै । दे॒वेभ्यः ।
प्र॒तिप्रो॒च्येति॑ प्र॒ति – प्रो॒च्य । य॒ज्ञेन॑ । य॒ज॒ते । जु॒षन्ते॑ ॥ अ॒स्य ।
दे॒वाः । ह॒व्यम् । ह॒विः । नि॒रु॒प्यमा॑णमि॒ति निः – उ॒प्यमा॑नम् ।
अ॒भी॒ति । म॒न्त्रये॑त । अ॒ग्निम् । हो॒तार॑म् । इ॒ह । तम् ।

हु॒वे । इति॑ । 27 (50)

1.6.8.4

दे॒वेभ्य॑ ए॒व प्र॒तिप्रो॒च्य य॒ज्ञेन॑ य॒ज॒ते जु॒षन्ते॑ऽस्य॑ दे॒वा ह॒व्यमेष॑
वै य॒ज्ञस्य॑ ग्र॒हो गृ॒हीत्वै॑व य॒ज्ञेन॑ य॒ज॒ते तदु॑दि॒त्वा वाचं॑ यच्छति
य॒ज्ञस्य॑ धृ॒त्या अथो॑ म॒नसा॒ वै प्र॒जाप॑ति र्य॒ज्ञम॑तनु॒त म॒नसै॒व तद्य॒ज्ञं
तनु॑ते रक्ष॒सा-म॒नन्व॑वचा॒राय॒ यो वै य॒ज्ञं यो॒ग आ॑गते यु॒नक्ति॑ यु॒ङ्क्ते
यु॒ञ्जाने॑षु कस्त्वा यु॒नक्ति॑ स त्वा यु॒नक्ति॑ ( ) त्याह॑ प्र॒जाप॑तिर्वै कः
प्र॒जाप॑तिनै॒वैनं॑ य॒नक्ति॑ यु॒ङ्क्ते यु॒ञ्जाने॑षु ॥ 28

1.6.8.4 (Padam)

दे॒वेभ्यः॑ । ए॒व । प्र॒तिप्रो॒च्येति॑ प्र॒ति – प्रो॒च्य । य॒ज्ञेन॑ । य॒ज॒ते ।
जु॒षन्ते॑ ॥ अ॒स्य । दे॒वाः । ह॒व्यम् । ए॒षः । वै । य॒ज्ञस्य॑ । ग्र॒हः ।
गृ॒ही॒त्वा । ए॒व । य॒ज्ञेन॑ । य॒ज॒ते । तत् । उ॒दि॒त्वा । वाच॑म् । यच्छति॑ ।

य॒ज्ञस्य॑ । धृ॒त्यै॑ । अथो॒ इति॑ । मन॑सा । वै ।
 प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । य॒ज्ञम् । अ॒तनु॑त । मन॑सा । ए॒व ।
 तत् । य॒ज्ञम् । त॒नुते॑ । रक्ष॑साम् । अ॒नन्व॑वचा॒रायेत्य॑ननु॒अ॒वचा॒राय॑ ।
 यः । वै । य॒ज्ञम् । यो॒गे । आ॒गत॑ इत्या – ग॒ते । यु॒नक्ति॑ । यु॒ङ्क्ते॑ ।
 यु॒ञ्जाने॑षु । कः । त्वा । यु॒नक्ति॑ । सः । त्वा । यु॒नक्तु॑ ( ) । इति॑ ।
 आ॒ह । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । वै । कः । प्र॒जाप॑तिनेति॑
 प्र॒जा – प॒तिना॑ । ए॒व । ए॒नम् । यु॒नक्ति॑ । यु॒ङ्क्ते॑ । यु॒ञ्जाने॑षु ॥ 28 (61)

(वैमनः-स्म्य-इति-युनक्त्वे-कादश च) (A8)

1.6.9.1

प्र॒जाप॑ति र्य॒ज्ञा-न॑सृजताग्निहोत्रं चा॒ग्निष्टो॑मं च पौ॒र्णमा॑सीं चो॒क्थ्यं
 चा॒मावा॑स्यां चातिरात्रं च तानु॑दमिमीत याव॑दग्निहोत्र-मासीत्
 तावा॑नग्निष्टो॒मो याव॑ती पौ॒र्णमा॑सी तावा॑नु॒क्थ्यो याव॑त्यमावा॒स्या
 तावा॑नतिरात्रो य ए॒वं वि॒द्वान॑ग्निहोत्रं जु॒होति॑ याव॑दग्निष्टो॒मेनो॑पा॒प्नोति॑
 ताव॑दुपा॒प्नोति॑ य ए॒वं वि॒द्वान् पौ॒र्णमा॑सीं य॒जते॑
 याव॑दु॒क्थ्येनो॑पा॒प्नोति॑ – [ ] 29

1.6.9.1 (Padam)

प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । य॒ज्ञान् । अ॒सृ॒जत॑ ।
अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॑त्यग्नि – हो॒त्रम् । च । अ॒ग्नि॒ष्टो॒ममि॑त्यग्नि – स्तो॒मम् ।
च । पौ॒र्ण॒मा॒सीमि॑ति पौ॒र्ण – मा॒सीम् । च । उ॒क्थ्य॑म् । च ।
अ॒मा॒वा॒स्यामि॑त्यमा॒वा॒स्याम् । च । अ॒ति॒रा॒त्रमि॑त्यति – रा॒त्रम् । च ।
ता॒न् । उ॒दि॒ति । अ॒मि॒मी॒त । या॒वत् । अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॑त्यग्नि – हो॒त्रम् ।
आ॒सीत् । ता॒वान् । अ॒ग्नि॒ष्टो॒म इ॑त्यग्नि – स्तो॒मः । या॒वती॑ ।
पौ॒र्ण॒मा॒सीति॑ पौ॒र्ण – मा॒सी । ता॒वान् । उ॒क्थ्यः॑ । या॒वती॑ ।
अ॒मा॒वा॒स्ये॑त्यमा – वा॒स्या । ता॒वान् । अ॒ति॒रा॒त्र इ॑त्यति॒रा॒त्रः । यः ।
ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॑त्यग्नि – हो॒त्रम् । जु॒होति॑ । या॒वत् ।
अ॒ग्नि॒ष्टो॒मेने॑त्यग्नि – स्तो॒मेन॑ । उ॒पा॒प्नो॑तीत्युप – आ॒प्नोति॑ । ता॒वत् ।
उ॒पेति॑ । आ॒प्नोति॑ । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
पौ॒र्ण॒मा॒सीमि॑ति पौ॒र्ण – मा॒सीम् । य॒जते॑ । या॒वत् । उ॒क्थ्ये॑न ।
उ॒पा॒प्नो॑तीत्युप – आ॒प्नोति॑ । 29 (50)

1.6.9.2

ताव॑दु॒पाऽऽप्नो॑ति॒ य ए॒वं वि॒द्वान॑मा॒वास्यां॑ य॒जते॑
याव॑दति॒रात्रे॑णो॒पाप्नो॑ति॒ ताव॑दु॒पाऽऽप्नो॑ति॒ पर॑मे॒ष्ठिनो॑ वा ए॒ष य॒ज्ञोऽग्र॑
आसी॑त् तेन॒ स पर॑मां का॒ष्ठाम॑ गच्छ॒त् तेन॑ प्र॒जाप॑तिं नि॒रवा॑साय॒यत्
तेन॑ प्र॒जाप॑तिः पर॑मां का॒ष्ठाम॑गच्छ॒त् तेनेन्द्रं॑ नि॒रवा॑साय॒यत् तेनेन्द्रः॑
पर॑मां का॒ष्ठाम॑गच्छ॒त् तेना॒ग्नीषो॑मौ नि॒रवा॑साय॒यत् तेना॒ग्नीषो॑मौ
पर॑मां का॒ष्ठाम॑गच्छ॒तां य – [ ] 30

1.6.9.2 (Padam)

ताव॑त् । उपे॑ति । आ॒प्नो॒ति । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
अ॒मा॒वा॒स्यामि॑त्य॒मा – वा॒स्याम् । य॒जते॑ । याव॑त् ।
अ॒ति॒रा॒त्रे॒णेत्य॑ति – रा॒त्रे॒ण । उ॒पा॒प्नो॒तीत्यु॑प – आ॒प्नो॒ति । ताव॑त् ।
उपे॑ति । आ॒प्नो॒ति । पर॑मे॒ष्ठिनः॑ । वै । ए॒षः । य॒ज्ञः । अ॒ग्रै । आसी॑त् ।
तेन॑ । सः । पर॑मां । का॒ष्ठाम् । अ॒गच्छ॑त् । तेन॑ । प्र॒जाप॑तिमि॒ति
प्र॒जा – प॒तिम् । नि॒रवा॑साय॒यदि॑ति निः – अ॒वा॒साय॑यत् ।
तेन॑ । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा – प॒तिः । पर॑मां । का॒ष्ठाम् । अ॒गच्छ॑त् ।
तेन॑ । इन्द्र॑म् । नि॒रवा॑साय॒यदि॑ति निः – अ॒वा॒साय॑यत् । तेन॑ । इन्द्रः॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

पर॒माम् । का॒ष्ठाम् । अ॒गच्छ॒त् । तेन॑ । अ॒ग्नी॒षो॒मा॒वित्य॒ग्नी – सोमौ॑ ।
नि॒रवा॑साययदिति॑ निः – अ॒वा॒साय॑यत् । तेन॑ ।
आ॒ग्नी॒षो॒मा॒वित्य॒ग्नी – सोमौ॑ । पर॒माम् । का॒ष्ठाम् ।

अ॒गच्छ॒ताम् । यः । 30 (50)

1.6.9.3

ए॒वं वि॒द्वान् द॒र्श॒पूर्ण॒मा॒सौ य॑जते पर॒मामे॒व का॒ष्ठां ग॑च्छति यो वै
प्र॒जा॒तेन॑ य॒ज्ञेन॑ यजते प्र॒प्र॒जया॑ प॒शुभि॑ मि॒थुनै॑ जा॒यते॒ द्वाद॑श मा॒साः
सँव॑त्सरो द्वाद॑श द्व॒न्द्वानि॑ द॒र्श॒पूर्ण॒मा॒सयो॒स्तानि॑ संपा॒द्यानी॒त्याहु॑र्व॒त्सं
चो॒पाव॑सृजत्यु॒खां चा॑धि श्रय॒त्यव॑ च ह॒न्ति दृ॑षदौ च स॒माह॑न्त्यधि च
व॒पते॑ क॒पालानि॑ चोप॑ दधाति पु॒रोडा॑शं – [ ] 31

1.6.9.3 (Padam)

ए॒वम् । वि॒द्वान् । द॒र्श॒पूर्ण॒मा॒सावि॑ति द॒र्श – पूर्ण॒मा॒सौ । य॑जते ।
पर॒माम् । ए॒व । का॒ष्ठाम् । ग॑च्छति । यः । वै । प्र॒जा॒तेने॒ति
प्र – जा॒तेन॑ । य॒ज्ञेन॑ । यज॑ते । प्रेति॑ । प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ ।
प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु – भिः । मि॒थुनैः॑ । जा॒यते॒ । द्वाद॑श । मा॒साः ।
सँव॑त्सर इति॑ सं – व॒त्सरः॑ । द्वाद॑श । द्व॒न्द्वानी॑ति द्वं – द्वा॒नि ।

दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सयो॒रिति॑ दर्॒श – पूर्ण॒मा॒सयोः॑ । तानि॑ ।
सं॒पाद्या॒नीति॑ सं- पा॒द्यानि॑ । इति॑ । आ॒हुः । व॒थ्सम् । च ।
उपा॒वसृ॒जतीत्यु॑प – अ॒वसृ॒जति॑ । उ॒खाम् । च । अधी॑ति । श्रय॑ति ।
अवे॑ति । च । ह॒न्ति । दृ॒षदौ॑ । च । स॒माह॒न्तीति॑ सं – आ॒हन्ति॑ ।
अधी॑ति । च । व॒पते । क॒पाला॑नि । च । उपे॑ति । द॒धाति॑ ।

पु॒रोडा॒शम् । च । 31 (50)

1.6.9.4

चा ऽधि॑श्रय॒त्याज्यं॑ च स्त॒ंबय॒जुश्च॑ ह॒रत्य॑भि च गृ॒ह्णाति॑ वेदिं॑ च परि
गृ॒ह्णाति॑ प॒त्नीं च॑ सं॒नह्य॑ति प्रो॒क्षणी॑श्चा ऽऽसा॒दय॒त्याज्यं॑ चै॒तानि॑ वै
द्वाद॑श द्व॒न्द्वानि॑ दर्॒शपूर्ण॒मा॒सयो॒स्तानि॑ य ए॒व सं॒पाद्य॑ यज॒ते
प्रजा॑तेनै॒व य॒ज्ञेन॑ यज॒ते प्र॒ प्रजया॑ प॒शुभि॑ मि॒थुनै॑ र्जायते ॥ 32

1.6.9.4 (Padam)

अधि॑श्रय॒तीत्यधि॑ – श्रय॑ति । आ॒ज्यम् । च । स्त॒ंबय॒जुरिति॑
स्त॒ंब – य॒जुः । च । ह॒रति॑ । अ॒भीति॑ । च । गृ॒ह्णाति॑ । वेदि॑म् । च ।
परि॑गृ॒ह्णातीति॑ परि – गृ॒ह्णाति॑ । प॒त्नीम् । च । स॒मिति॑ । न॒ह्यति॑ ।
प्रो॒क्षणी॑रिति॑ प्र – उ॒क्षणीः॑ । च । आ॒सादय॒तीत्या॑ – सा॒दय॑ति ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

आज्यम् । च । एतानि । वै । द्वादश । द्वन्द्वानीति द्वं – द्वानि ।
दर्शपूर्णमासयोरिति दर्श – पूर्णमासयोः । तानि । यः । एवम् ।
संपाद्येति सं – पाद्य । यजते । प्रजातेनेति प्र – जातेन । एव ।
यज्ञेन । यजते । प्रेति । प्रजयेति प्र – जया ।

पशुभिरिति पशु – भिः । मिथुनैः । जायते ॥ 32 (40)

(उक्थ्येनोपाप्नोत्य-गच्छतां यः- पुरोडाशं-चत्वारिंशच्च) (A9)

1.6.10.1

ध्रुवोऽसि ध्रुवोऽहं सजातेषु भूयासमित्याह ध्रुवानेवैनान् कुरुत
उग्रोऽस्युग्रोऽहं सजातेषु भूयासमित्याहा प्रतिवादिन एवैनान्
कुरुते-ऽभिभूरस्यभिभूरहं सजातेषु भूयासमित्याह य एवैनं
प्रत्युत्पिपीते तमुपास्यते युनज्मि त्वा ब्रह्मणा दैव्येनेत्याहैष वा

अग्नेर्योगस्तेनै – [ ] 33

1.6.10.1 (Padam)

ध्रुवः । असि । ध्रुवः । अहम् । सजातेष्विति स – जातेषु ।
भूयासम् । इति । आह । ध्रुवान् । एव । एनान् । कुरुते । उग्रः ।
असि । उग्रः । अहम् । सजातेष्विति स-जातेषु । भूयासम् । इति ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

आ॒ह । अ॒प्र॒ति॒वा॒दि॒न इ॒त्य॒प्र॒ति – वा॒दि॒नः । ए॒व । ए॒नान् । कु॒रु॒ते ।
अ॒भि॒भू॒रि॒त्य॒भि – भूः । अ॒सि । अ॒भि॒भू॒रि॒त्य॒भि – भूः । अ॒हम् ।
स॒जा॒तेष्वि॒ति स – जा॒तेषु । भू॒या॒सम् । इति । आ॒ह । यः । ए॒व ।
ए॒नम् । प्र॒त्यु॒त्पि॒पी॒त इति प्र॒ति-उ॒त्पि॒पी॒ते । तम् । उ॒पेति । अ॒स्य॒ते ।
यु॒न॒ज्मि । त्वा । ब्र॒ह्म॒णा । दै॒व्ये॒न । इति । आ॒ह । ए॒षः । वै ।
अ॒ग्नेः । यो॒गः । ते॒न । 33 (50)

1.6.10.2

वैनं॑ यु॒नक्ति॑ य॒ज्ञस्य॑ वै स॒मृ॒द्धे॒न दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् य॒ज्ञस्य॑
व्यृ॒द्धे॒नासु॑रान् प॒रा भा॑वयन् यन्मे॑ अ॒ग्ने अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑ रि॒ष्यादि॒त्याह
य॒ज्ञस्यै॒व तथ्स॑मृ॒द्धे॒न यज॑मानः सु॒वर्गं॑ लो॒कमे॑ति य॒ज्ञस्य॑ व्यृ॒द्धे॒न
भ्रा॒तृव्या॑न् प॒रा भा॑वयत्य॒ग्निहो॒त्र-मे॒ताभि॑ व्य॒हृती॑भिरु॒प सा॑दयेद्य॒ज्ञमु॒खं
वा॑ अ॒ग्निहो॒त्रं ब्र॒ह्मै॒ता व्या॑ह॒तयो॑ य॒ज्ञमु॒ख ए॒व ब्र॒ह्म – [ ] 34

1.6.10.2 (Padam)

ए॒व । ए॒नम् । यु॒नक्ति॑ । य॒ज्ञस्य॑ । वै । स॒मृ॒द्धे॒नेति॑ सं – ऋ॒द्धे॒न ।
दे॒वाः । सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः – गम् । लो॒कम् । आ॒यन् । य॒ज्ञस्य॑ ।
व्यृ॒द्धे॒नेति॑ वि – ऋ॒द्धे॒न । अ॒सु॒रान् । प॒रेति॑ । अ॒भा॒व॒यन् । यत् । मे ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

अ॒ग्ने । अ॒स्य । य॒ज्ञस्य॑ । रि॒ष्यात् । इति॑ । आ॒ह । य॒ज्ञस्य॑ । ए॒व ।
तत् । स॒मृद्धे॑नेति॒ सं – ऋद्धे॑न । य॒ज॒मानः॑ । सु॒वर्ग॑मिति॒
सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् । ए॒ति । य॒ज्ञस्य॑ । व्यृद्धे॑नेति॒ वि – ऋद्धे॑न ।
भ्रातृ॑व्यान् । प॒रेति॑ । भा॒व॒यति॑ । अ॒ग्नि॒हो॒त्र॒मित्य॑ग्नि – हो॒त्रम् ।
ए॒ताभिः॑ । व्या॒ह॒तीभि॒रिति॑ व्या॒ह॒ति – भिः॑ । उ॒पेति॑ । सा॒द॒येत् ।
य॒ज्ञ॒मु॒ख॒मिति॑ य॒ज्ञ – मु॒खम् । वै । अ॒ग्नि॒हो॒त्र॒मित्य॑ग्नि – हो॒त्रम् ।
ब्र॒ह्म । ए॒ताः । व्या॒ह॒तय॑ इति॒ वि – आ॒ह॒तयः॑ ।
य॒ज्ञ॒मु॒ख इति॑ य॒ज्ञ – मु॒खे । ए॒व । ब्र॒ह्म । 34 (50)

1.6.10.3

कुरु॑ते सँव॒थ्स॒रे प॒र्या॒गत॑ ए॒ताभि॑रे॒वोप॑ सा॒द॒येद्-ब्र॒ह्म॒णै॒वो॒भय॑तः
सँव॒थ्स॒रं प॒रि गृ॑ह्णाति॒ दर्.श॑पूर्ण॒मासौ॑ चा॒तुर्मा॑स्यान् या॒ल॒भ॒मान॑
ए॒ताभिर्व्या॑ह॒तीभि॒र्ह॒वी॒ष्या॑सा॒द॒येद् य॒ज्ञ॒मु॒खं वै॑ दर्.श॑पूर्ण॒मासौ॑
चा॒तुर्मा॑स्यानि॒ ब्र॒ह्मै॒ता व्या॑ह॒तयो॑ य॒ज्ञ॒मु॒ख ए॒व ब्र॒ह्म कुरु॑ते सँव॒थ्स॒रे
प॒र्या॒गत॑ ए॒ताभि॑रे॒वासा॑द॒येद् ब्र॒ह्म॒णै॒वो॒भय॑तः सँव॒थ्स॒रं प॒रिगृ॑ह्णाति॒ यद्वै
य॒ज्ञस्य॑ सा॒म्ना क्रि॑यते॒ राष्ट्रं॑ – [ ] 35

1.6.10.3 (Padam)

कुरु॑ते । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रे । पर्या॑गत॒ इति॑ परि – आ॒गते॑ ।
ए॒ताभिः॑ । ए॒व । उ॒पेति॑ । सा॒दये॑त् । ब्र॒ह्म॒णा । ए॒व । उ॒भय॑तः ।
सँ॒व॒थ्स॒रमि॑ति सं – व॒थ्स॒रम् । प॒रीति॑ । गृ॒ह्णा॒ति ।
दर्॒श॒पू॒र्ण॒मा॒सा॒वि॑ति दर्॒श – पू॒र्ण॒मा॒सौ । चा॒तु॒र्मा॒स्यानी॑ति
चा॒तुः – मा॒स्यानि॑ । आ॒ल॒भ॒मा॒न इ॒त्या – ल॒भ॒मा॒नः । ए॒ताभिः॑ ।
व्या॑ह॒तीभि॒रिति॑ व्या॑ह॒ति – भिः॑ । ह॒वी॒षि॑ । ए॒ति । सा॒दये॑त् ।
य॒ज्ञ॒मु॒खमि॑ति य॒ज्ञ – मु॒खम् । वै । दर्॒श॒पू॒र्ण॒मा॒सा॒वि॑ति
दर्॒श – पू॒र्ण॒मा॒सौ । चा॒तु॒र्मा॒स्यानी॑ति चा॒तुः – मा॒स्यानि॑ । ब्र॒ह्म ।
ए॒ताः । व्या॑ह॒तय॒ इति॑ वि – आ॑ह॒तयः॑ । य॒ज्ञ॒मु॒ख इति॑ य॒ज्ञ – मु॒खे ।
ए॒व । ब्र॒ह्म । कुरु॑ते । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रे । पर्या॑गत॒ इति॑
परि – आ॒गते॑ । ए॒ताभिः॑ । ए॒व । ए॒ति । सा॒दये॑त् । ब्र॒ह्म॒णा । ए॒व ।
उ॒भय॑तः । सँ॒व॒थ्स॒रमि॑ति सं – व॒थ्स॒रम् । प॒रीति॑ । गृ॒ह्णा॒ति । यत् ।
वै । य॒ज्ञ॒स्य॑ । सा॒म्ना॑ । क्रि॒यते॑ । रा॒ष्ट्रम् । 35 (50)

1.6.10.4

य॒ज्ञस्या॒ – *शीर्ग॑च्छति॒ यदृ॑चा वि॒शं य॒ज्ञस्या॒*शीर्ग॑च्छत्यथ॒
ब्रा॒ह्म॒णोऽना॑शीर्के॒ण य॒ज्ञेन॑ यज॒ते सा॒मिधे॑नीरनु॒वक्ष्य॑न्नेता व्या॒हतीः॑
॥
पु॒रस्ता॑द्द॒ध्याद् ब्र॒ह्मैव॑ प्र॒तिप॑दं कुरु॒ते तथा॑ ब्रा॒ह्म॒णः सा॒शीर्के॑ण य॒ज्ञेन॑
यज॒ते यं का॒मये॑त यज॒मानं॑ भ्रातृ॒व्यम॑स्य य॒ज्ञस्या॒*शीर्ग॑च्छेदिति॒ तस्यै॑
ता व्या॒हतीः॑ पु॒रोनु॑वाक्यायां द॒ध्याद् भ्रातृ॒व्यदे॒वत्या॑ वै पु॒रोनु॑वाक्या॑
भ्रातृ॒व्यमे॒वास्य॑ य॒ज्ञस्या॒ – [ ] 36

1.6.10.4 (Padam)

य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छति॑ । यत् । ऋ॒चा । वि॒शम् ।
य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छति॑ । अथ॑ । ब्रा॒ह्म॒णः ।
अना॑शीर्के॒ण । य॒ज्ञेन॑ । यज॒ते । सा॒मिधे॑नीरिति॒ साम् – इ॒धेनीः॑ ।
अनु॑वक्ष्यन्नित्यनु॒ – वक्ष्य॑न् । ए॒ताः । व्या॒हती॑रिति॒ वि – आ॒हतीः॑ ।
॥
पु॒रस्ता॑त् । द॒ध्यात् । ब्र॒ह्म । ए॒व । प्र॒तिप॑दमिति॒ प्रति॑-पदम् ।
कुरु॑ते । तथा॑ । ब्रा॒ह्म॒णः । सा॒शीर्के॑णेति॒ स – आ॒शीर्के॑ण । य॒ज्ञेन॑ ।
यज॒ते । यम् । का॒मये॑त । यज॒मानम् । भ्रातृ॒व्यम् । अ॒स्य । य॒ज्ञस्य॑ ।
आ॒शीरि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छेत् । इति॑ । तस्य॑ । ए॒ताः ।

व्या॒ह॒ती॒रि॒ति॒ वि॒ – आ॒ह॒तीः॑ ।

पु॒रो॒नु॒वा॒क्या॒यामि॒ति॑ पु॒रः॑ – अ॒नु॒वा॒क्या॒याम् । द॒ध्या॒त् ।

भ्रा॒तृ॒व्य॒दे॒व॒त्ये॒ति॑ भ्रा॒तृ॒व्य – दे॒व॒त्या॑ ॥ वै । पु॒रो॒नु॒वा॒क्ये॒ति॑

पु॒रः॑ – अ॒नु॒वा॒क्या॑ ॥ भ्रा॒तृ॒व्यम् । ए॒व । अ॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑ । 36 (50)

1.6.10.5

ऽऽशी॒र्ग॒च्छ॒ति॒ या॒न् का॒मये॑त॒ यज॑मा॒नान्त् स॒मा॒व॒त्ये॒नान् य॒ज्ञ॒स्या
ऽऽशी॒र्ग॒च्छे॒दिति॑ ते॒षामे॒ता व्या॑ह॒तीः पु॒रोऽनु॒वा॒क्या॒या अ॒र्ध॒र्च॒ एकां॑
द॒ध्या॒द्या॒ज्या॒यै पु॒रस्ता॑दे॒कां या॒ज्या॒या अ॒र्ध॒र्च॒ एकां॑ तथै॒नान्त्
स॒मा॒व॒ती य॒ज्ञ॒स्या ऽऽशी॒र्ग॒च्छ॒ति॒ यथा॑ वै प॒र्जन्यः॑ सु॒वृष्टं॑ व॒र्ष॒त्ये॒वं
य॒ज्ञो यज॑मा॒नाय॑ व॒र्ष॒ति स्थ॒ल॒यो॒दकं॑ प॒रिगृ॑ह्णन्त्या॒शिषा॑ य॒ज्ञं
य॒ज॒मानः॑ प॒रिगृ॑ह्णाति॒मनो॑ऽसि प्रा॒जाप॑त्यं – [ ] 37

1.6.10.5 (Padam)

आ॒शी॒रि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छ॒ति॒ । या॒न् । का॒मये॑त॒ । यज॑मा॒नान् ।
स॒मा॒व॒ती । ए॒नान् । य॒ज्ञ॒स्य॑ । आ॒शी॒रि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छे॒त् । इति॑ ।
तेषा॑म् । ए॒ताः । व्या॑ह॒ती॒रि॒ति॒ वि॒ – आ॒ह॒तीः॑ ।

पु॒रो॒नु॒वा॒क्या॒या इति॑ पु॒रः॑ – अ॒नु॒वा॒क्या॒याः । अ॒र्ध॒र्च॒ इत्य॑र्ध॒र्च – ऋ॒चे ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

ए॒काम् । द॒द्ध्यात् । या॒ज्यायै॑ । पु॒रस्तात् । ए॒काम् । या॒ज्यायाः॑ ।
अ॒र्ध॒र्च इत्य॑र्ध – ऋ॒चे । ए॒काम् । त॒था । ए॒नान् । स॒माव॑ती ।
य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छ॒ति । य॒था । वै । प॒र्जन्यः॑ ।
सुवृ॑ष्टमि॒ति सु – वृ॒ष्टम् । व॒र्ष॒ति । ए॒वम् । य॒ज्ञः । य॒ज॒मा॒नाय॑ ।
व॒र्ष॒ति । स्थ॒लया॑ । उ॒द॒कम् । प॒रिगृ॑ह्णन्तीति परि – गृ॒ह्ण॒न्ति ।
आ॒शिषे॒त्या – शिषा॑ । य॒ज्ञम् । य॒ज॒मा॒नः । प॒रीति॑ । गृ॒ह्णा॒ति । म॒नः ।
अ॒सि । प्रा॒जाप॒त्यमि॒ति प्रा॒जा – प॒त्यम् । 37 (50)

1.6.10.6

म॒नसा॑ मा भू॒तेना॑ ऽवि॒शे॒त्याह॑ म॒नो वै प्रा॒जाप॒त्यं प्रा॒जाप॒त्यो य॒ज्ञो
म॒न ए॒व य॒ज्ञमा॒त्मन् ध॑त्ते वा॒गस्यै॒न्द्री स॒प॒न्नक्ष॑यणी वा॒चा
मै॒न्द्रि॒येणा॑ ऽवि॒शे॒त्याहै॒न्द्री वै वा॒ग्वाच॑-मे॒वैन्द्री॑-मा॒त्मन् ध॑त्ते ॥ 38

1.6.10.6 (Padam)

म॒नसा॑ । मा । भू॒तेन॑ । ए॒ति । वि॒श । इ॒ति । आ॒ह । म॒नः । वै ।
प्रा॒जाप॒त्यमि॒ति प्रा॒जा – प॒त्यम् । प्रा॒जाप॒त्य इति॑ प्रा॒जा – प॒त्यः ।
य॒ज्ञः । म॒नः । ए॒व । य॒ज्ञम् । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । वाक् । अ॒सि ।
ऐ॒न्द्री । स॒प॒न्नक्ष॑यणीति स॒प॒न्न – क्ष॑यणी । वा॒चा । मा । इ॒न्द्रि॒येण॑ ।

ए॒ति । वि॒श । इति॑ । आ॒ह । ऐ॒न्द्री । वै । वाक् । वा॒चम् । ए॒व ।

ऐ॒न्द्रीम् । आ॒त्मन् । ध॒त्ते ॥ 38 (36) (तेनै॒-व ब्र॒ह्म- रा॒ष्ट्र-

मे॒वा॒स्य॑ य॒ज्ञस्य॑-प्राजाप॒त्यञ्-षट्त्रि॑ञ्शच्च) (A10)

1.6.11.1

यो वै सप्तद॒शं प्रजा॑पतिं य॒ज्ञम॒न्वाय॑त्तं वे॒द प्र॑ति य॒ज्ञेन॑ तिष्ठति
न य॒ज्ञाद् भ्र॑ञ्शत आ श्राव॑येति चतु॒रक्ष॑रमस्तु श्रौष॑डिति चतु॒रक्ष॑रं
य॒जेति॑ द॒व्यक्ष॑रं ये य॒जाम॑ह इति पञ्चा॒क्षरं॑ द॒व्यक्ष॑रो वषट्कार
एष वै सप्तद॒शः प्रजा॑पतिर्य॒ज्ञम॒न्वाय॑त्तो य एवं वे॒द प्र॑ति य॒ज्ञेन॑
तिष्ठति॑ न य॒ज्ञाद् भ्र॑ञ्शते यो वै य॒ज्ञस्य॑ प्रायणं प्रतिष्ठा- [ ] 39

1.6.11.1 (Padam)

यः । वै । सप्तद॒शमि॑ति सप्त - द॒शम् । प्रजा॑पतिमि॒ति
प्रजा॑ - प॒तिम् । य॒ज्ञम् । अ॒न्वाय॑त्तमित्यनु - आ॒यत्त॑म् । वे॒द ।
प्र॒तीति॑ । य॒ज्ञेन॑ । तिष्ठति॑ । न । य॒ज्ञात् । भ्र॑ञ्शते । ए॒ति । श्राव॑य ।
इति॑ । चतु॒रक्ष॑रमि॒ति चतुः॑ - अ॒क्षर॑म् । अस्तु । श्रौषट् । इति॑ ।
चतु॒रक्ष॑रमि॒ति चतुः॑ - अ॒क्षर॑म् । य॒ज । इति॑ ।
द॒व्यक्ष॑रमि॒ति द्वि॑ - अ॒क्षर॑म् । ये । य॒जाम॑हे । इति॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

पञ्चाक्षरमिति पञ्च – अक्षरम् । द्व्यक्षर इति द्वि – अक्षरः ।
वषट्कार इति वषट् – कारः । एषः । वै । सप्तदश इति
सप्त – दशः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । यज्ञम् । अन्वायत्त
इत्यनु-आयत्तः । यः । एवम् । वेद । प्रतीति । यज्ञेन । तिष्ठति । न ।
यज्ञात् । भ्रञ्शते । यः । वै । यज्ञस्य ।
प्रायणमिति प्र – अयनम् । प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । 39 (50)

1.6.11.2

मुदयनं वेद प्रतिष्ठितेनारिष्टेन यज्ञेन सञ्स्थां गच्छत्या
श्रावयास्तु श्रौषड्यज ये यजामहे वषट्कार एतद्वै यज्ञस्य प्रायणमेषा
प्रतिष्ठैतदुदयनं य एवं वेद प्रतिष्ठितेनारिष्टेन यज्ञेन
सञ्स्थां गच्छति यो वै सूनृतायै दोहं वेद दुह एवैनां यज्ञो
वै सूनृता ऽऽश्रावयेत्यैवैना-महदस्तु – [ ] 40

1.6.11.2 (Padam)

उदयनमित्युत् – अयनम् । वेद । प्रतिष्ठितेनेति प्रति – स्थितेन ।
अरिष्टेन । यज्ञेन । सञ्स्थामिति सं – स्थाम् । गच्छति । एति ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

श्रावय । अस्तु । श्रौषट् । यज । ये । यजामहे । वषट्कार इति
वषट् – कारः । एतत् । वै । यज्ञस्य । प्रायणमिति प्र – अयनम् ।
एषा । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । एतत् । उदयनमित्युत् – अयनम् ।
यः । एवम् । वेद । प्रतिष्ठितेनेति प्रति-स्थितेन । अरिष्टेन । यज्ञेन ।
स॒स्थामिति सं – स्थाम् । गच्छति । यः । वै । सूनृतायै । दोहम् ।
वेद । दुहे । एव । एनाम् । यज्ञः । वै । सूनृता । एति । श्रावय ।
इति । एति । एव । एनाम् । अह्वत् । अस्तु । 40 (50)

1.6.11.3

श्रौषडित्युपावा॑स्राग्यजेत्युद॑नैषी॒द्ये यजाम॑ह इत्युपा॑सद॒द्वषट्कारे॑ण
दो॒ग्ध्येष॑ वै सूनृता॑यै दोहो॑ य एवं वे॑द दुह॑ ए॒वैनां॑ दे॒वा वै स॒त्रमा॑सत
तेषां॑ दि॒शोऽद॑स्यन्त ए॒तामा॑र्द्रां प॒ङ्क्तिम॑पश्यन्ना श्राव॑येति
पुरो॑वा॒त-म॑जनयन्नस्तु श्रौष॑डित्यभ्र॑ सम॒प्लाव॑यन् ।
यजे॑ति वि॒द्युत – [ ] 41

1.6.11.3 (Padam)

श्रौषट् । इति । उपावा॑स्रागित्युप-अवा॑स्राक् । यज । इति ।
उदि॑ति । अनै॑षीत् । ये । यजामहे । इति । उपे॑ति । असदत् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

व॒षट्॒का॒रे॒णे॒ति॒ व॒षट्-का॒रे॒ण॒ । दो॒ग्धि॒ । ए॒षः॒ । वै॒ । सू॒नृ॒ता॒यै॒ । दो॒हः॒ ।
यः॒ । ए॒वम्॒ । वे॒द॒ । दु॒हे॒ । ए॒व॒ । ए॒ना॒म् । दे॒वाः॒ । वै॒ । स॒त्रम्॒ ।
आ॒स॒त॒ । ते॒षाम्॑ । दि॒शः॒ । अ॒द॒स्य॒न् । ते॒ । ए॒ता॒म् । आ॒र्द्रा॒म् ।
प॒ङ्क्ति॒म् । अ॒प॒श्य॒न् । ए॒ति॒ । श्रा॒व॒य॒ । इ॒ति॒ । पु॒रो॒वा॒त॒मि॒ति॒
पु॒रः - वा॒तम्॒ । अ॒ज॒न॒य॒न् । अ॒स्तु॒ । श्रौ॒षट्॒ । इ॒ति॒ । अ॒भ्रम्॒ ।
स॒मि॒ति॒ । अ॒प्ला॒व॒य॒न् । य॒ज॒ । इ॒ति॒ ।
वि॒द्यु॒त॒मि॒ति॒ वि - द्यु॒तम्॑ । 41 (50)

1.6.11.4

म॒ज॒न॒य॒न् । ये॒ य॒जा॒म॒ह॒ इ॒ति॒ प्रा॒व॒र्ष॒य॒न् । अ॒भ्य॒स्त॒न॒य॒न् व॒षट्॒का॒रे॒ण॒ ततो॒ वै
ते॒भ्यो॒ दि॒शः॒ प्रा॒प्या॒य॒न्त॒ य॒ ए॒वं वै॒द॒ प्रा॒स्मै॒ दि॒शः॒ प्या॒य॒न्ते॒ प्र॒जा॒प॒तिं
त्वो॒ वे॒द॒ प्र॒जा॒प॒ति॒स्त्वं वै॒द॒ यं प्र॒जा॒प॒ति॒र्वे॒द॒ स पु॒ण्यो॒ भव॒त्येष॒ वै
छ॒न्द॒स्यः॒ प्र॒जा॒प॒ति॒रा॒ श्रा॒व॒या॒ऽस्तु॒ श्रौ॒ष॒ड्य॒ज॒ ये॒ य॒जा॒म॒हे॒ व॒षट्॒का॒रो
य॒ ए॒वं वै॒द॒ पु॒ण्यो॒ भव॒ति॒ व॒स॒न्त॒ - [ ] 42

1.6.11.4 (Padam)

अ॒ज॒न॒य॒न् । ये॒ । य॒जा॒म॒ह॒ । इ॒ति॒ । प्रे॒ति॒ । अ॒व॒र्ष॒य॒न् । अ॒भी॒ति॒ ।
अ॒स्त॒न॒य॒न् । व॒षट्॒का॒रे॒णे॒ति॒ व॒षट् - का॒रे॒ण॒ । ततः॒ । वै॒ । ते॒भ्यः॒ ।

दि॒शः । प्रे॒ति । अ॒प्या॒य॒न्त॒ । यः । ए॒वम् । वे॒द । प्रे॒ति । अ॒स्मै ।
दि॒शः । प्या॒य॒न्ते । प्र॒जा॒प॒ति॒मि॒ति॒ प्र॒जा – प॒तिम् ।
त्वो॒वे॒दे॒ति॒ त्वः – वे॒द । प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒जा – प॒तिः । त्वँ॒वे॒दे॒ति॒
त्वं – वे॒द । यम् । प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒जा–प॒तिः । वे॒द । सः । पु॒ण्यः ।
भ॒व॒ति॒ । ए॒षः । वै । छ॒न्द॒स्यः । प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒जा – प॒तिः । ए॒ति॒ ।
श्रा॒व॒य॒ । अ॒स्तु॒ । श्रौ॒ष॒ट् । य॒ज॒ । ये । य॒जाम॑हे ।
व॒ष॒ट्॒का॒र॒ इति॑ व॒ष॒ट् – का॒रः । यः । ए॒वम् । वे॒द । पु॒ण्यः । भ॒व॒ति॒ ।

व॒स॒न्त॒म् । 42 (50)

1.6.11.5

मृ॒तूनां॑ प्री॒णामी॒त्या॒ह॒र्त॒वो॒ वै प्र॒या॒जा ऋ॒तू॒ने॒व प्री॒णा॒ति॒ ते॒ऽस्मै॑ प्री॒ता
य॒था॒पूर्वं॑ क॒ल्प॒न्ते॒ क॒ल्प॒न्ते॒ऽस्मा॑ ऋ॒त॒वो॒ य ए॒वं वे॒दा॒ग्नी॒षो॒मयो॑र॒हं
दे॒व॒य॒ज्य॒या च॑क्षु॒ष्मान्॑ भू॒या॒स॒मि॒त्या॒हा॒ग्नी॒षो॒मा॒भ्यां॑ वै य॒ज्ञश्च॑क्षु॒ष्मान्–
ता॒भ्यामे॒व च॑क्षु॒रा॒त्मन्॑ ध॒त्ते॒ ऽग्ने॒र॒हं दे॒व॒य॒ज्य॒यान्ना॑दो
भू॒या॒स॒मि॒त्या॒हा॒ग्नि॒र्वै दे॒वाना॑म॒न्ना॒दस्ते॒ नै वा – [ ] 43

1.6.11.5 (Padam)

ऋ॒तूना॑म् । प्री॒णामि॑ । इति॑ । आ॒ह । ऋ॒तवः॑ । वै । प्र॒या॒जा इति॑
प्र – या॒जाः । ऋ॒तून् । ए॒व । प्री॒णा॒ति । ते । अ॒स्मै । प्री॒ताः ।
य॒था॒पूर्व॑मिति॑ यथा – पू॒र्वम् । क॒ल्प॒न्ते । क॒ल्प॒न्ते । अ॒स्मै ।
ऋ॒तवः॑ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । अ॒ग्नी॒षोम॑यो॒रित्य॒ग्नी – सोम॑योः ।
अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व-य॑ज्यया॑ । चक्षु॑ष्मान् । भू॒या॒सम् । इति॑ ।
आ॒ह । अ॒ग्नी॒षोमा॑भ्या॒मित्य॒ग्नी – सोमा॑भ्याम् । वै । य॒ज्ञः ।
चक्षु॑ष्मान् । ता॒भ्याम् । ए॒व । चक्षुः॑ । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । अ॒ग्नेः ।
अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व – य॑ज्यया॑ । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न – अ॒दः ।
भू॒या॒सम् । इति॑ । आ॒ह । अ॒ग्निः । वै । दे॒वाना॑म् ।
अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न – अ॒दः । तेन॑ । ए॒व । 43 (50)

1.6.11.6

ऽन्ना॑द्य॒मा॒त्मन् ध॑त्ते द॒ब्धि॒रस्य॑द॒ब्धो भू॑या॒सम॑मुं द॒भेय॑मित्या॒हैत॑या
वै द॒ब्ध्या दे॒वा अ॑सु॒रान॑द॒भ्नुव॑न्त॒यैव॑ भ्रातृ॒व्यं द॑भ्नोत्य॒ग्नी॒षोम॑यो॒रहं॑
दे॒वय॑ज्यया॑ वृ॒त्रहा॑ भू॒या॒समि॑त्या॒हाऽग्नी॒षोमा॑भ्यां ँ॒वा इन्द्रो॑
वृ॒त्रम॑ह॒न्ताभ्या॑मे॒व भ्रातृ॑व्य॒ स्तृ॑णुत इन्द्रा॒ग्नियो॒रहं॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

दे॒वय॒ज्यये॑न्द्रि॒याव्य॑न्नादो भू॒यास॒मित्या॑हेन्द्रि॒याव्ये॑वान्नादो

भव॑तीन्द्र॒स्या – [ ] 44

1.6.11.6 (Padam)

अ॒न्नाद्य॒मित्य॑न्न – अद्य॑म् । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । द॒ब्धिः । अ॒सि ।

अद॑ब्धः । भू॒यास॑म् । अ॒मुम् । द॒भेय॑म् । इति॑ । आ॒ह । ए॒तया॑ । वै ।

द॒ब्ध्या । दे॒वाः । अ॒सुरा॑न् । अ॒द॒भ्नुव॑न् । तया॑ । ए॒व । भ्रातृ॑व्यम् ।

द॒भ्नोति॑ । अ॒ग्नी॒षोम॑यो॒रित्य॑ग्नी – सोम॑योः । अ॒हम् ।

दे॒वय॒ज्ययेति॑ दे॒व – य॒ज्यया॑ । वृ॒त्रहे॑ति वृ॒त्र – हा । भू॒यास॑म् ।

इति॑ । आ॒ह । अ॒ग्नी॒षोमा॑भ्या॒मित्य॑ग्नी – सोमा॑भ्याम् । वै । इन्द्रः॑ ।

वृ॒त्रम् । अ॒हन् । ता॑भ्याम् । ए॒व । भ्रातृ॑व्यम् । स्तृ॒णुते॑ ।

इन्द्रा॑ग्नियो॒रितीन्द्र॑ – अ॒ग्नियोः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्ययेति॑

दे॒व – य॒ज्यया॑ । इन्द्रि॒यावी । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न – अ॒दः । भू॒यास॑म् ।

इति॑ । आ॒ह । इन्द्रि॒यावी । ए॒व । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न – अ॒दः । भव॑ति ।

इन्द्र॑स्य । 44 (50)

1.6.11.7

ऽहं दे॒वय॒ज्यये॑न्द्रि॒यावी॑ भू॒यास॑मि॒त्याहे॑न्द्रि॒याव्ये॑व भ॒वति॑
महे॒न्द्रस्या॑ऽहं दे॒वय॒ज्यया॑ जे॒मानं॑ म॒हिमानं॑ गमे॒यमि॒त्याह॑
जे॒मानमे॒व म॒हिमानं॑ गच्छत्य॒ग्नेः॑ स्वि॒ष्टकृ॑तोऽहं दे॒वय॒ज्यया॑ऽऽयु॑ष्मान्
य॒ज्ञेन॑ प्र॒तिष्ठां॑ गमे॒यमि॒त्याहा॑यु॒रेवा॑त्मन् ध॒त्ते प्र॒ति य॒ज्ञेन॑-तिष्ठति ॥ 45

1.6.11.7 (Padam)

अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व-य॒ज्यया॑ । इन्द्रि॒यावी॑ । भू॒यास॑म् । इति॑ ।
आ॒ह । इन्द्रि॒यावी॑ । ए॒व । भ॒वति॑ । महे॒न्द्रस्ये॑ति म॒हा - इन्द्र॑स्य ।
अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व - य॒ज्यया॑ । जे॒मानम्॑ । म॒हिमानम्॑ ।
गमे॒यम् । इति॑ । आ॒ह । जे॒मानम्॑ । ए॒व । म॒हिमानम्॑ । गच्छ॑ति ।
अ॒ग्नेः । स्वि॒ष्टकृ॑त इति॑ स्वि॒ष्ट - कृ॑तः । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति
दे॒व - य॒ज्यया॑ । आ॒युष्मान्॑ । य॒ज्ञेन॑ । प्र॒तिष्ठा॑मिति॑ प्र॒ति-स्था॑म् ।
गमे॒यम् । इति॑ । आ॒ह । आ॒युः । ए॒व । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । प्र॒तीति॑ ।
य॒ज्ञेन॑ । तिष्ठ॑ति ॥ 45 (38)

(प्र॒तिष्ठा-म॒हद॒स्तु-वि॒द्युतं-व॒सन्तं-ते॒नैवे-न्द्र॑स्या-ष्टा॒त्रिंश॑च्च)
(A11)

1.6.12.1

इन्द्रं॑ वो॒ विश्व॑त॒स्प॒रि॒ ह॒वाम॑हे॒ जने॑भ्यः । अ॒स्माक॑मस्तु॒ के॒वलः॑ ॥
इन्द्रं॑ न॒रो॒ नेम॑धिता॒ हव॑न्ते॒ यत्पा॑र्या॒ युन॑जते॒ धिय॑स्ताः ।
शू॒रो॒ नृषा॑ता॒ शव॑सश्च॒कान॑ आ॒ गोम॑ति॒ व्रजे॑ भ॒जा॒ त्वन्नः॑ ॥
इन्द्रि॑याणि॒ शत॑क्रतो॒ या ते॒ जने॑षु॒ पञ्च॑सु । इन्द्र॑ तानि॒ त आ॑ वृ॒णे ॥
अनु॑ ते॒ दा॒यि॒ मह॑ इन्द्रि॒याय॑ स॒त्रा ते॒ विश्व॑मनु॒ वृत्र॑ह॒त्ये॑ ।
अनु॑-[ ] 46

1.6.12.1 (Padam)

इन्द्र॑म् । वः॑ । विश्व॑तः॑ । प॒रीति॑ । ह॒वाम॑हे । जने॑भ्यः ॥ अ॒स्माक॑म् ।
अस्तु॑ । के॒वलः॑ ॥ इन्द्र॑म् । न॒रः । नेम॑धितेति॒ नेम॑ – धि॒ता ।
हव॑न्ते । यत् । पा॒र्याः॑ । युन॑जते । धि॒यः । ताः ॥ शू॒रः । नृषा॑तेति॒
नृ – सा॒ता । शव॑सः । च॒कानः॑ । ए॒ति । गोम॑तीति॒ गो – म॒ति ।
व्रजे॑ । भ॒ज । त्वम् । नः ॥ इन्द्रि॑याणि । शत॑क्रतो॒ इति॑
शत॑ – क्रतो॒ । या । ते । जने॑षु । पञ्च॑स्विति॒ पञ्च॑ – सु ॥
इन्द्र॑ । तानि॑ । ते । ए॒ति । वृ॒णे ॥ अ॒न्विति॑ । ते । दा॒यि । म॒हे ।

इन्द्रियाय॑ । स॒त्रा । ते॒ । विश्व॑म् । अ॒न्विति॑ ।

वृ॒त्र॒ह॒त्य॒ इति॑ वृ॒त्र – ह॒त्यै ॥ अ॒न्विति॑ । 46 (50)

1.6.12.2

क्ष॒त्र॒म॒नु स॒हो य॒ज॒त्रेन्द्र॑ दे॒वेभि॒रनु॑ ते नृ॒ष॒ह्यै ॥

आ॒य॒स्मिन् थ॒स॒प्त॒वा॒स॒वा स्तिष्ठ॑न्ति स्वा॒रु॒हो यथा॑ ।

ऋ॒षि॒र्ह दी॒र्घ॒श्रु॒त्त॒म इन्द्र॑स्य घ॒र्मो अ॒ति॒थिः ॥

आ॒मा॒सु प॒क्व॒मै॒रय॑ आ सूर्य॑ꣳ रो॒ह॒यो दि॒वि ।

घ॒र्मं न सा॒मं त॒प॒ता सु॒वृ॒त्ति॒भिर्-जु॒ष्टं गि॒र्व॒ण॒से गि॒रः ॥

इन्द्र॑मिद् गा॒थि॒नो बृ॒ह॒दिन्द्र॑ म॒र्के॒भि र॒र्कि॒णः । इन्द्रं॑ वा॒णी॒र॒नू॒ष॒त ॥

गा॒य॒न्ति त्वा गा॒य॒त्रि॒णो – [ ] 47

1.6.12.2 (Padam)

क्ष॒त्र॒म् । अ॒न्विति॑ । स॒हः । य॒ज॒त्र । इन्द्र॑ । दे॒वेभिः॑ । अ॒न्विति॑ । ते॒ ।

नृ॒ष॒ह्य इति॑ नृ-स॒ह्यै ॥ ए॒ति । य॒स्मिन् । स॒प्त । वा॒स॒वाः ।

तिष्ठ॑न्ति । स्वा॒रु॒ह इति॑ स्व – रु॒हः । यथा॑ ॥ ऋ॒षिः । ह॒ ।

दी॒र्घ॒श्रु॒त्त॒म इति॑ दी॒र्घ॒श्रु॒त् – त॒मः । इन्द्र॑स्य । घ॒र्मः । अ॒ति॒थिः ॥

आ॒मा॒सु । प॒क्व॒म् । ऐ॒रयः॑ । ए॒ति । सूर्य॑म् । रो॒ह॒यः । दि॒वि ॥

घ॒र्मम् । न । साम॑न् । त॒प॒त । सु॒वृ॒क्तिभि॒रिति॑ सु॒वृ॒क्ति – भिः॑ ।
जु॒ष्टम् । गि॒र्व॒ण॒से । गि॒रः ॥ इ॒न्द्रम् । इ॒त् । गा॒थि॒नः । बृ॒ह॒त् ।
इ॒न्द्रम् । अ॒र्के॒भिः । अ॒र्कि॒णः ॥ इ॒न्द्रम् । वा॒णीः । अ॒नू॒ष॒त ॥
गा॒य॒न्ति । त्वा । गा॒य॒त्रि॒णः । 47 (50)

1.6.12.3

ऽर्चं॑ त्य॒र्क म॒र्कि॒णः ।

ब्र॒ह्मा॒ण॒स्त्वा श॒त॒क्र॒त-वु॒द्व॒श् श॒मि॒व ये॒मि॒रे ॥
अ॒हो॒मु॒चे प्र॑ भ॒रे॒मा म॒नी॒षा मो॒षि॒ष्ठ-दा॒व॒न्ने सु॒म॒तिं गृ॒णा॒नाः ।
इ॒द॒मि॒न्द्र प्र॒ति ह॒व्यं गृ॒भा॒य स॒त्याः स॒न्तु य॒ज॒मा॒न॒स्य का॒माः ॥
वि॒वेष॑ य॒न्मा धि॒षणा॑ ज॒जान॑ स्त॒वै पु॒रा पा॒र्या॒दि॒न्द्र म॒हः ।
अ॒ह॒सो य॒त्र पी॒प॒र॒द्य॒था नो॑ ना॒वे॒व या॒न्त मु॒भये॑ ह॒व॒न्ते ॥
प्र॒ स॒म्राजं॑ प्र॒थ॒म म॒द॒ध्व॒राणा॑ – [ ] 48

1.6.12.3 (Padam)

अ॒र्च॒न्ति । अ॒र्क॒म् । अ॒र्कि॒णः ॥ ब्र॒ह्मा॒णः । त्वा ।
श॒त॒क्र॒त॒वि॒ति श॒त – क्र॒तो । उ॒दि॒ति । व॒श् श॒म् । इ॒व । ये॒मि॒रे ॥
अ॒हो॒मु॒च इ॒त्य॒हः – मु॒चे । प्रे॒ति । भ॒रे॒म । म॒नी॒षा॒म् ।

ओ॒षि॒ष्ठ॒दा॒व्.॒न्न॒ इ॒त्यो॒षि॒ष्ठ॒ – दा॒व्.॒न्ने॑ । सु॒म॒ति॒मि॒ति॒ सु॒ – म॒ति॒म् ।
 गृ॒णा॒नाः ॥ इ॒द॒म् । इ॒न्द्र॒ । प्र॒ती॒ति॒ । ह॒व्य॒म् । गृ॒भा॒य॒ । स॒त्याः॒ ।
 स॒न्तु॒ । य॒ज॒मा॒न॒स्य॒ । का॒माः॑ ॥ वि॒वे॒ष॒ । यत् । मा॒ । धि॒ष॒णा॑ ॥
 ज॒जा॒न॒ । स्त॒वै॑ ॥ पु॒रा॒ । पा॒र्या॑त् । इ॒न्द्र॒म् । अ॒हः॑ ॥ अ॒ह॒सः॑ ।
 य॒त्र॒ । पी॒प॒र॒त् । य॒था॑ ॥ नः॑ । ना॒वा॒ । इ॒व॒ । या॒न्त॒म् । उ॒भ॒यै॑ ॥ ह॒व॒न्ते॑ ॥
 प्रे॒ति॒ । स॒म्रा॒ज॒मि॒ति॒ सं – रा॒ज॒म् । प्र॒थ॒म॒म् । अ॒ध्व॒रा॒णाम्॑ ॥ 48 (50)

1.6.12.4

म॒हो॒मु॒चं॑ वृ॒ष॒भं॑ य॒ज्ञि॒या॒नां॑ ।
 अ॒पां॑ न॒पा॒त॒म॒श्वि॒ना॒ ह॒य॒न्त॑ म॒स्मि॒न्न॒र॒ इ॒न्द्रि॒यं॑ ध॒त्त॒मो॒जः॑ ॥
 वि॒ न॑ इ॒न्द्र॒ मृ॒धो॑ ज॒हि॒ नी॒ चा॑ य॒च्छ॒ पृ॒त॒न्य॒तः॑ ।
 अ॒ध॒स्प॒दं॑ त॒मीं॑ कृ॒धि॒ यो॒ अ॒स्मा॒ह् अभि॒दा॒स॒ति॑ ॥
 इ॒न्द्र॒ क्ष॒त्र॒म॒भि॒ वा॒म॒मो॒जो॑ ऽजा॒य॒था॑ वृ॒ष॒भ॒ च॒र्ष॒णी॒नां॑ ।
 अ॒पा॒नु॒दो॑ ज॒न॒म॒मि॒त्र॒ य॒न्त॑ मु॒रुं॑ दे॒वे॒भ्यो॑ अ॒कृ॒णो॒रु॒ लो॒कं॑ ॥
 मृ॒गो॑ न॒ भी॒मः॑ कु॒च॒रो॑ गि॒रि॒ष्ठाः॑ प॒रा॒व॒त॒ – [ ] 49

1.6.12.4 (Padam)

अ॒हो॒मु॒च॒मि॒त्य॒हः॑ – मु॒चम्॑ । वृ॒ष॒भम्॑ । य॒ज्ञि॒या॒नाम्॑ ॥ अ॒पाम् ।
न॒पा॒तम् । अ॒श्वि॒ना । ह॒य॒न्त॒म् । अ॒स्मिन् । न॒रः । इ॒न्द्रि॒यम् । ध॒त्तम् ।
ओ॒जः ॥ वी॒ति । नः॑ । इ॒न्द्र । मृ॒धः । ज॒हि । नी॒चा । य॒च्छ ।
पृ॒त॒न्य॒तः ॥ अ॒ध॒स्प॒द॒मि॒त्य॒धः॑ – प॒दम् । तम् । ई॒म् । कृ॒धि ।
यः । अ॒स्मान् । अ॒भि॒दा॒स॒ती॒त्य॒भि॑ – दा॒स॒ति ॥ इ॒न्द्र । क्ष॒त्रम् ।
अ॒भी॒ति । वा॒मम् । ओ॒जः । अ॒जा॒य॒थाः । वृ॒ष॒भ । च॒र्ष॒णी॒नाम् ॥
अ॒पे॒ति । अ॒नु॒दः । ज॒नम् । अ॒मि॒त्र॒य॒न्त॒मि॒त्य॒मि॒त्र॑ – य॒न्त॒म् । उ॒रुम् ।
दे॒वे॒भ्यः॑ । अ॒कृ॒णोः॑ । उ॒ । लो॒कम् ॥ मृ॒गः । न । भी॒मः । कु॒च॒रः ।
गि॒रि॒ष्ठा इ॒ति गि॒रि॑ – स्थाः । प॒रा॒व॒त इ॒ति प॒रा॑ – व॒तः । 49 (50)

1.6.12.5

आ ज॒गामा॑ प॒र॒स्याः ।
सृ॒क॒ञ् स॒ञ्शाय॑ प॒वि॒मि॒न्द्र ति॒ग्मं वि॑ श॒त्रून् ता॒ढि वि॒मृ॒धो नु॒दस्व ॥
वि श॒त्रून् वि॑ मृ॒धो नु॒द वि॒वृ॒त्र॒स्य ह॒नू रु॒ज ।
वि म॒न्यु॒मि॒न्द्र भा॒मि॒तो ऽमि॒त्र॒स्या॒भि दा॒स॒तः ॥
त्रा॒ता॒र॒मि॒न्द्र म॒वि॒ता॒र मि॒न्द्र॒ञ् ह॒वे ह॒वे सु॒ह॒व॒ञ् शू॒र॒मि॒न्द्रं॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

हु॒वे नु॑ श॒क्रं पु॒रु॒हू॒तमिन्द्र॑ ॥ स्व॒स्ति नो॑ म॒घवा॑ धा॒त्विन्द्रः॑ ॥

मा ते॑ अ॒स्या ॥ – [ ] 50

1.6.12.5 (Padam)

ए॒ति । ज॒गा॒म । प॒र॒स्याः ॥ सृ॒कम् । स॒ञ्श॒या॒येति॑ सं-शाय॑ । प॒विम् ।

इन्द्र॑ । ति॒ग्मम् । वी॒ति । श॒त्रून् । ता॒ढि । वी॒ति । मृ॒धः । नु॒दस्व॑ ॥

वी॒ति । श॒त्रून् । वी॒ति । मृ॒धः । नु॒द । वी॒ति । वृ॒त्रस्य॑ ।

ह॒नू इति॑ । रु॒ज ॥ वी॒ति । म॒न्युम् । इन्द्र॑ । भा॒मितः॑ । अ॒मि॒त्रस्य॑ ।

अ॒भि॒दा॒सत॑ इत्य॒भि – दा॒सतः॑ ॥ त्रा॒ता॒रम् । इन्द्र॑म् । अ॒वि॒ता॒रम् ।

इन्द्र॑म् । ह॒वे॒हव॑ इति॒ हवे॑ – ह॒वे । सु॒हव॑मि॒ति सु॑ – ह॒वम् ।

शू॒रम् । इन्द्र॑म् ॥ हु॒वे । नु॑ । श॒क्रम् । पु॒रु॒हू॒तमि॒ति पु॒रु – हू॒तम् ।

इन्द्र॑म् । स्व॒स्ति । नः॑ । म॒घवे॑ति॒ मघ॑ – वा । धा॒तु । इन्द्रः॑ ॥ मा ।

ते । अ॒स्याम् । 50 (50)

1.6.12.6

स॒ह॒सा॒वन् परि॑ष्टा व॒घाय॑ भू॒म ह॒रि॒वः प॒रा॒दै ।

त्रा॒यस्व॑ नो ऽवृ॒के॒भि-र्व॒रू॒थै स्त॒व प्रि॒या॒सः सू॒रि॒षु स्या॑म ॥

अ॒न॒व॒स्ते रथ॑म॒श्वा॒य तक्ष॑न्-त्व॒ष्टा व॒ज्रं पु॒रु॒हू॒त द्यु॒मन्तं॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

ब्र॒ह्मा॒ण इ॒न्द्रं॑ म॒हय॑न्तो अ॒र्कै॒रव॑र्द्धयन्ना॒हये॑ ह॒न्त वा॒ उ ॥

वृ॒ष्णे॒ यत् ते॒ वृ॒षणो॑ अ॒र्कम॑र्चानिन्द्र॒ ग्रावा॑णो अ॒दितिः॑ स॒जोषाः॑ ॥

अ॒नश्वा॑सो॒ ये प॒वयो॑ऽर॒था इ॒न्द्रे॑षिता अ॒भ्यव॑र्तन्त द॒स्यून् ॥ 51

1.6.12.6 (Padam)

स॒ह॒सा॒व॒न्नि॒ति स॒ह॒सा॒ – व॒न् । प॒रि॒ष्टौ । अ॒घाय॑ । भू॒म् । ह॒रि॒व इ॒ति

ह॒रि – वः॑ । प॒रा॒दा इ॒ति प॒रा – दै ॥ त्रा॒य॒स्व । नः॑ । अ॒वृ॒के॒भिः ।

व॒रू॒थैः॑ । त॒व । प्रि॒या॒सः॑ । सू॒रि॒षु । स्या॒म् ॥ अ॒न॒वः॑ । ते॒ । र॒थ॒म् ।

अ॒श्वा॒य । त॒क्ष॒न् । त्व॒ष्टा । व॒ज्र॒म् । पु॒रु॒हू॒ते॒ति पु॒रु – हू॒त ।

द्यु॒म॒न्त॒मि॒ति द्यु – म॒न्त॒म् ॥ ब्र॒ह्मा॒णः॑ । इ॒न्द्र॒म् । म॒हय॑न्तः । अ॒र्कैः॑ ।

अ॒व॒र्ध॒य॒न् । अ॒ह॒ये । ह॒न्त॒वै । उ ॥ वृ॒ष्णे॒ । यत् । ते॒ । वृ॒ष॒णः॑ ।

अ॒र्क॒म् । अ॒र्चा॒न् । इ॒न्द्र । ग्रा॒वा॒णः॑ । अ॒दि॒तिः॑ । स॒जो॒षा इ॒ति

स – जो॒षाः॑ ॥ अ॒नश्वा॑सः । ये । प॒वयः॑ । अ॒र॒थाः॑ ।

इ॒न्द्रे॑षिता इ॒ती॒न्द्र – इ॒षि॒ताः॑ । अ॒भ्य॒व॒र्त॒न्ते॒त्य॒भि – अ॒व॒र्त॒न्त ।

द॒स्यून् ॥ 51 (48) (वृ॒त्र॒ह॒त्ये॒ऽनु॑ – गा॒य॒त्रि॒णौ – ऽध्व॒रा॒णां – प॒रा॒व॒तो – ऽस्या –

म॒ष्टा॒च॒त्वा॒रि॒ंश॒च्च) (A12)

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(सं॒त्वा॑ सि॒ञ्चामि॑-ध्रु॒वो॑-ऽस्य॒ग्निर्मा॑-ब॒र्हिषो॑ऽह-मा॒ प्या॑यता-म॒गन्म॑
-यथा॒ वै-यो॒ वै श्र॒द्धां- प्र॒जाप॑तिर्य॒ज्ञान्-ध्रु॒वोसी॑त्याह-यो॒ वै
स॒प्तद॑श-मि॒न्द्रं॑ वो॒-द्वाद॑श ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(सं॒त्वा-ब॒र्हिषो॑ऽहं-यथा॒ वा-ए॒वं वि॒द्वा-ञ्छ्रौ॑षट्-सा॒हसा॑व-
न्ने॒कप॑ञ्चा॒शत् ।)

First and Last Padam of Sixth Prasnam:-

(सं॒त्वा॑ सि॒ञ्चामि॑ - द॒स्यून् ।)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे षष्ठः

प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 1,Prasanam 6 (TS 1.6)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	3	133
Anuvakam 2	4	186
Anuvakam 3	3	156
Anuvakam 4	4	194
Anuvakam 5	2	129
Anuvakam 6	4	185
Anuvakam 7	4	203
Anuvakam 8	4	211
Anuvakam 9	4	190
Anuvakam 10	6	286
Anuvakam 11	7	338
Anuvakam 12	6	298
Total →	51	2509

(To download our vedic compilations please visit
www.vedavms.in)